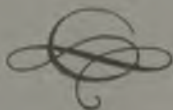

AZ ALSÓBORSODI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1936. ÉVI OKTÓBER HÓ 14-ÉN MISKOLCON TARTOTT
RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK
ÉS 1936. ÉVI JÚNIUS HÓ 5-ÉN MISKOLCON TARTOTT
EGYHÁZMEGYEI TANÁCSÁNAK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:
NÁDHÁZY BERTALAN
LELKÉSZI PÓJEGYZŐ.

4947 — 1936.

STANDHAFT JÓZSEF KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETE MISKOLCON

7. 6250.

AZ ALSÓBORSODI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1936. ÉVI OKTÓBER HÓ 14-ÉN MISKOLCON TARTOTT
RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK
ÉS 1936. ÉVI JÚNIUS HÓ 5-ÉN MISKOLCON TARTOTT
EGYHÁZMEGYEI TANÁCSÁNAK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:
NÁDHÁZY BERTALAN
LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

4947 — 1936.

STANDHAFT JÓZSEF KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETE MISKOLCON

I.

Az alsóborsodi református egyházmegye 1936. évi október hó 14-én Miskolcon tartott rendes közgyűlésének

jegyzőkönyve.

Jelen vannak: Pósa Péter esperes és br. Bottlik István egyházmegyei gondnok elnöklete alatt, Román Ernő, Enyedy Andor dr., Takács Mihály, Szakács Pál, Szabó József, Kérészy István lelkészi tanácsbírák; Zsóry Lajos, bábay Bay Bertalan, Csorba György, Kérészy Barna dr., Lukács Béla világi tanácsbírák; Nádházy Bertalan lelkészi, Kun András világi főjegyzők; Várady Pál, Tóth Sándor lelkészi jegyzők; Tóth Kálmán, dr. gróf Haller István világi jegyzők; dr. Tolnay Ferenc ügyész h. A felsoroltakon kívül a következő egyházközségekből voltak jelen lelképászorok és világiak:

Átány: Szilva Sándor, Baráth György gondnok. Böcs: dr. Hegyaljai Kiss Géza, Homolya János gondnok. Bükkaranyos: Mauritz Gyula. Bükkzsérc: Molnár Gyula, Várady Sándor k. tanító. Cserépfalu: Kósik Lajos gondnok. Diósgyőr: Komjáthy József, dr. Fekete Gyula. h. főgondnok, Gyulay István, Nyíry Gáspár gondnokok, Nagy Sándor, Kígyóssy Dezső v. o. lelkészek. Eger: Paulik Béla. Egerlövő: Kiss Balázs k. tanító, Molnár Gábor gondnok. Emőd: Demeter Béla. Felsőábrány: Tankó István k. tanító. Harsány: Súlyom Gyula. Hejőbába: Szendrey László. Hejőcsaba: Szabó Dániel, Tokaji Nagy Kálmán k. tanító. Hejőpapi: Benke József, Várhegyi Lajos k. tanító. Hejőszalonta: Nagy Elek, Járdánházy József k. tanító. Heves: Mikola István. Igrici: Mikó Sándor. Kisgyőr: Kiss Elek. Kistokaj: Gombos Imre. Ládháza: Pósa Dezső, Szilágyi Zoltán gondnok, Balogh János k. tanító. Maklár: Kőrössy József. Martintelep: Ilosvay Ferenc, Szép Benő főgondnok. Mezőcsát: Simon Béla, Nagy Károly tanító. Mezőkeresztes: D. Filep Gusztáv, Arday László, Badár József gondnok. Mezőkövesd: Szombathy László. Miskolc: Farkas István püspök, Illyés Bertalan püspöki titkár, Cseh József, Mikes Géza, Fazekas János, Nagy József vall. oktató lelkészek, Fodor György, Nehéz János, Nemes Árpád, Boros János, Putnoky Pál, Bodnár Lajos dr. presbíterek. Nemesbikk: Perjéssy László. Noszvaj: Kovács József, Simon

Miklós gondnok. Ónod: Pápay István dr. Poroszló: Kiséry Béla h. lelkész. Sajókeresztur: Berecz József. Sály: Sípos István. Szirma: Derencsényi István. Tiszadorogma: Técsy Béla. Tiszakeszi: Horváth József, Ladányi István gondnok. Tiszaoszlár: Gyarmathy Béla, Ben-
czés József gondnok. Tiszapalkonya: Turáni T. Ferenc, Fakó János
gondnok. Tiszaszederkény: Eötvös Ferenc, Tóth József gondnok.
Tiszatarján: Molnár Béla. Tiszavalk: Szondy Lajos. Vatta: Falucska
Benjámín. Tanárképviselők: Porcs Kálmán, Kosztolányi Zoltán dr.
Tanítóképviselők: vitéz Litkey György, Várhegyi Lajos, Mizser Lajos,
Barna Aladár, Trencsényi Pál, Barsy Lajos, Szabó András, Nagy
János. Vallástanárok: Demes Péter, Balázs Győző. S.-lelkészek és
érdeklődők szép számmal. (V. P.)

1. Énekeltük a XXV. zsolt. 1. versét. Esperesünk felolvasta a Szent-
írásból a XXV. zsoltár 1—6. versét. Majd vele imádkoztunk. (N. B.)

2. A megjelenteket számbavettük. Akik igazolták távolmaradá-
sukat, azokat igazoltuk. (N. B.)

3. Ezekután esperesünk

a közgyűlést megnyitotta. (N. B.)

4. Báró Bottlik István egyházmegyei gondnok nagy figyelem
közepette mondotta el itt következő megnyitó beszédét:

„Főtiszteletű Püspök Úr, Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Mély tisztelettel és legbensőbb örömmel üdvözlöm az egyház-
megyei közgyűlés nevében egyházkerületünk főtiszteletű Püspökét,
ki magas megjelenésével újból kifejezést adott együttérzésének és
annak a szolidaritásának, melyből a mi egyházmegyénk és egyház-
kerületünk egyházi és világi szolgálói között az a harmónia fakad,
mely olyan, mint a tenger, melynek csak a felszínén vannak hullámok,
mélységeiben azonban csend és békeség honol. Én bízom abban,
hogy a mi szeretett püspökünknek és az ő munkatársainak, egyház-
kerületünk és egyházmegyénk vezetőinek példaadó munkássága fenn
fogja tartani azt a harmóniát, amely nélkül igazában nem szolgál-
hatjuk se Istent, se a magyar hazát.

Mélységes részvélet keltett a mi egyházmegyénkben is az a nagy
csapás, mely a nemzetet Gömbös Gyulának, Magyarország miniszter-
elnökének elhunytával érte, kit párt- és osztálykülönbség nélkül tisztelt
és becsült minden magyar, mert ellenfelei is elismerték, hogy a magyar
nemzet egysége és nagysága volt életének vezérgondolata, melyért
elhívatottságába vetett hitének erejével küzdött.

Magyarország főméltóságú Kormányzójának bölcsessége Darányi
Kálmán Őnagyméltóságát nevezte ki Magyarország miniszterelnökévé,
mely legfelsőbb elhatározást az egész magyar közvélemény meg-
nyugvással és a boldogabb magyar jövőbe vetett erős hittel vett
tudomásul.

Egy év telt el legutóbbi közgyűlésünk óta és ennek az esztendőnek csaknem minden napja újabb és újabb feszültséget vitt bele abba az európai légkörbe, melynek viharai mindig sötétebb felhőkkel vonják be a magyar égboltot is. Világnézetek ütköznek, valóságos antikrisztusi erők törekszenek lerombolni a polgári rend várfalait, melyeknek legerősebb bástyáit: a vallást és a családot támadják legintenzívebben.

De vajjon számottevők lehetnének-e ezek a földalatti erők, ha a valláserkölc és a családi élet tisztasága meg nem lazul? Erre a kérdésre csakis nemmel válaszolhatunk. De bármilyen súlyosak legyenek is ezek a válságok, a nemzetek és az egyének életében, az emberiség életében csak epizódok, mert az emberiség fejlődésének csak egyetlen sarkköve van, melyet megingatni annyit jelentene, mint alapjában megingatni az egész világot és ez a sarkkő: az Úr Jézus Krisztus.

És ha a mi szomorú korszakunkban hanyatlóban van is a valláserkölc, a krisztusi igazság azért örök és változatlan, mint ahogyan nem változik a nap sem, ha mi körülöttünk éjszaka van. A világosságnak győznie kell a sötétség felett! A végeredmény nem kétséges, a kérdés csak az, hogy hogyan éli át Európa ezt a krízist, hogyan élik ezt át a nemzetek és egyének és a mi megtépett hazánkat sikerül-e újabb veszedelmek örvényeitől megóvni.

Istennek hála, a mi nemzetünk hajóját olyan erőskezű kormányos irányítja, a nemzetnek olyan providenciális vezére, aki a nemzet csekély anyagi erőit oly erkölcsi erővel tudta pótolni, melyek a nemzet tekintélyét egész Európában magasra emelték. Ez az erkölcsi erő pedig a magyar nép széles rétegeiben is él és pozitív erővé válhatik, ha áthidaljuk azokat a szakadékokat, amelyek a gazdasági élet egyes osztályait egymástól elválasztják, ha felszabadítjuk a lelkek százezreit attól a lidércnyomástól, mellyel a nyomor nehezedik rájuk, mely igen sokszor lerombolja az erkölcsi öntudatot, mely nélkül elsorvad a nemzeti és polgári öntudat is.

És itt van a magyar kálvinizmusnak és az egész magyar keresztyénségnek egy oly történelmi feladata, amely meghalad minden eddigit, mert ma oly áramlatok ellen kell küzdenie, amelyek épp úgy veszélyeztetik az egyházat, mint a polgári rendet és a magyar hazát. Ezekkel a romboló törekvésekkel szemben az erkölcsi erő gyarapítása a legerősebb fegyver, mert ezek a törekvések csakis a hitetlenség és erkölcstelenség talajából táplálkoznak. Az erkölcsi erők gyarapításának pedig a templomból és az otthonból kell kiindulnia! A családi életet kell legelőször is visszahelyezni arra a színvonalra, amelyben a női ideált ismét az anyában találja fel a társadalomban. Mert az anyaság és a családi tűzhely magasztossága a keresztyén gondolat érvényesülésének elengedhetetlen feltétele. A keresztyén gondolat érvényesülése azonban a család életének anyagi feltételeit is biztosítja, mert bár a keresztyén gondolat korántsem antikapitalista, azonban kizárja a kizsákmányolást, a kapzsiságnak még a gondolatát is, és merőben ellentétes a gazdasági liberalizmus elvével.

Az egyháznak nem lehet hivatása a napi politika irányítása, a mai válságos helyzetben mégis bizonyos irányelvek érvényesülése

érdekében az egész keresztyénségnek sorompóba kell lépnie és bátran ki kell mondani, hogy a krisztusi igazság nem csak hit, hanem társadalmi alaptörvény is, amelynek az állam életében is érvényt kell szerezni és az embert arra a piederstálra kell emelni, amelyre őt az Ur Jézus helyezte, amiből az következik, hogy az állam legnagyobb értéke az ember, miért is a tőke és munka viszonyát a gazdasági életben ennek a szempontnak a szemszögéből kell megítélni és szabályozni úgy, hogy az ember és nem a tőke érdekei szabják meg a gazdaságpolitika irányát.

A keresztyénségnek ebben az irányban az államhatalmat serkenteni, ellenkező befolyásokkal szemben támogatni és erősíteni kell. Már pedig, ha mérlegre tesszük, hogy mit tett és mit tehetne a magyar keresztyénség azért, hogy társadalmi és gazdasági rendszerünket összhangba hozzuk a krisztusi gondolattal, mit tett azért, hogy nemzetgazdaságunknak alaptörvényévé az igazságot és méltányosságot tegyük és az evangéliumi szellemet belevigyük a nemzet vérkeringésébe, akkor meg kell állapítanunk, hogy ezen a téren még igen sok tennivaló marad hátra, holott minden magyar család, melyet a nyomorból bárminő szerény, de emberhez méltó standardra emelünk, egy-egy téglája annak a védgátnak, mely a keresztyén és nemzeti gondolat fundamentumán épül fel és melyen megtörnek a démoni erők szennyes hullámai.

A történelmi multban a kálvinizmus előharcosa volt a demokráciának, ma pedig a társadalmi igazságosságért kell harcolnia, mert nemcsak hirdetni kell Krisztus igazságait, de harcolnunk is kell azoknak érvényesítéséért, mert a keresztyén gondolat csak akkor mentheti meg az egyházat és a nemzetet, ha megtestesítjük azt a sajátmagunk és a társadalom életében is.

Ezek a törekvések azonban csak akkor érhetnek el nagy, a nemzet jövőjére döntő eredményeket, ha a magyar keresztyénség vezetői azokban teljesen szolidárisak.

Sajnos, a keresztyén egység gondolata nem minden oldalon találkozik kellő megértéssel és minduntalan látunk olyan jelenségeket, melyek a keresztyén egységre itányuló törekvésünket megbénítják.

De bármilyen hajótörést szenvedtek is eddigelé ezirányu törekvéseink, az emberiség világtörténelmi válságában, amikor a korlátlan lehetőségek korát éljük és nem tudhatjuk, hogy a mi megcsonkított hazánk minő újabb megpróbáltatás, avagy történelmi elhivatottságának betöltése előtt áll-e, amikor szörnyű bűnök világpusztító hadjárata egy történelmi földindulás romjai alá akarják temetni a keresztyén gondolatot, akkor nem adhatjuk fel a reményt, hogy a magyar keresztyénség történelmi felelőségének tudatában mégis tömören, egységesen és elhajlás nélkül fog az evangélium és a nemzeti igazság szikláján megállni.

De történelmi e téren bármí, a magyar kálvinizmus a történelmi elhivatottság öntudatával és erejével fogja kötelességét teljesíteni.

Nagy vonásokban kívántam rámutatni arra a nehéz és felelőségteljes feladatra, mely a lelkek mai súlyos válságában a kálvinizmusnak és az egész magyar keresztyénségnek osztályrészül jut.

Mivel pedig az én megtisztelő gondnoki szolgálatom lejár, a legbensőbb hálának érzésével mondok köszönetet az én egyházi és világi szolgatársaimnak azért, hogy az én szeretetem náluk mindig szeretetre, gyarlóságaim pedig elnézésre találtak.

Amidőn őszinte tisztelettel és szeretettel üdvözlöm közgyűlésünk minden tagját és a mi egyházmegyénkre Istennek bőséges áldását kérem, bízom abban, hogy az a kálvinista szellem, melyből történelmi multunkban nem egyszer virult ki a nemzet szabadságának élő fája, a boldogabb magyar jövődönnek épp olyan pillére lesz, mint aminő pillére volt a nemzet szabadság-harcainak, négy évszázad minden viharán keresztül.

Közgyűlésünk a gondnoki megnyitót, bensőséges megértéssel hallgatta meg, megköszönte és elhatározta, hogy jegyzőkönyvében feljegyzi. (N. B.)

5. Nádházy Bertalan I. főjegyző felolvasta ezt az esperesi jelentést:

„Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Egy hosszú esztendő folyt le az örökkévalóság fővényóráján, amióta ilyen alkalommal találkoztunk. Fájdalom, ez az esztendő nem azok közül való, amiket szerencsés és boldog néven emlegethetnénk. Bár Istenünknek jóságos, szent keze ajándékozott szép, napsugaras időket, áldott örömnapokat is számunkra, mégis több volt a borús, a szomorúságot keltő napunk, sokat kellett könnyeznünk ebben az esztendőben.

Az emberéletet pusztító fegyverek sem szünetelnek; a világ valamelyik táján mindig dörögtek az ágyúk, a távoli Ázsia, Közép-Afrika vidékéről hozzánk közelebb érkeve csaptak fel a háborús tüzek Európa délnyugati sarkában. Spanyolországban még mindig lángolnak templomok, kolostorok, a polgárháború felbecsülhetetlen művészi kincseket pusztított el — a temérdek emberélet mellett. Tartani lehet tőle, hogy a pusztító fergeteg vése átsap Franciaország területére is, a meg-megújuló munkássztrájkok az orosz szovjetpropaganda erősödését mutatják.

Itt, nálunk csend és rend uralkodik, de a föld alatti erők itt se tartanak szünetet, amint a leleplezett kommunista szervezkedések igazolják.

Ezek a futólag említett világesemények csak borúsabbá tették ezt az esztendőt, aminek történetéről a Nagytiszteletű Közgyűlés előtt beszámolni kívánok a krónikás hűségével:

Előbb veszteségeinket sorolom fel. Mivel a halottainkról való megemlékezés hosszú időt vesz igénybe, tisztelettel javasolom, hogy kegyeletünk kifejezésékepen emlékezésünk bevégzése után álljunk fel.

Mult évi közgyűlésünk a könnyes gyász jegyében végződött, mert nagynevű kiváló világi tanácsbíránk hitvesének, gróf Haller Józsefné, Haranghy Ilona nagyasszonynak halálhíre épen a közgyűlésre érkezett meg. Mintha előjele lett volna a lefolyt esztendő sok veszteségének és gyakori gyászának. Alig temettük el a Nagyasszonyt,

követte a minden élők útján hűséges férje, gróf Haller József, akiben miskolci egyházközségünk érdemes főgondnokát, egyházmegyénk pedig buzgó, munkás tanácsbíróját veszítette el. Akik példaadó hitvesi hűséggel támogatták egymást egészségben, betegségben; Isten csodálatos végzéséből, a halálban sem maradtak el egymástól: együtt lépték át az örökkévalóság kapuját. Váratlanul magára maradt kedves fiuknak, dr. gróf Haller István világi jegyzőnknek tiszta szívből származó részvétét fejezze ki közgyűlésünk őszinte lélekkel, kívánva, hogy találjon vigasztalást Isten felemelő ígében, amely neki mindennapi tápláléka s amely bizonyossá teszi hívő lelkét, hogy „boldogok azok a szolgák, akiket az Ur vigyázva talál.” (Luk. 12:37.)

A testvér gömör-tornai egyházmegye tiszteletreméltó gondnoka: báró Balassa Ragályi Ferenc szívét ért melységes gyászban, áldott lelkű hitvesének elvesztésében is őszinte lélekkel osztozik egyházmegyei közgyűlésünk. A fennkölt gondolkozású főúri nő elhunytá alkalmából kifejeztem egyházmegyénk részéről is együttérzésünket, de tisztelettel kérem, hogy közgyűlésünkben is keressük fel a kiváló buzgóságú egyházi vezért, vigasztalást kérve reá az Ég Urától.

Minden magyar református ember szívét fájdalmasan dobogtatta meg az a gyász hír, hogy dr. Baltazár Dezső tiszántúli püspök, az egyetemes konvent és a törvényhozó zsinat lelkészi elnöke f. évi augusztus hó 25-én elhunyt. Nagyobb veszteség évtizedek óta nem érte református egyházunkat. Baltazár Dezső Mélius Péter óta nemcsak a legnagyobb püspöke volt a Tiszántúlnak, hanem a meglankadást nem ismerő munkának fanatikus, a meg nem alkuvó, gerinces, magyar lelkipásztornak testi és lelki kiválóságokkal megáldott típusa, sőt kivirágzása. Harangbúgású szava nemcsak a debreceni nagytemplomot töltötte be, hanem az egész országot, az ORLE közgyűléseken tartott elnöki megnyitói nemcsak a vezért követő lelkipásztornak voltak gyönyörűséges, áldott élményei, hanem visszhangot támasztottak a legszélesebb körökben is. Az ő agyában fogamzott meg korunk legáldottabb egyházi intézményének, a Kálvineumnak gondolata, amely buzgó — fáradhatatlan munkatársainak támogatásával — a segítő szeretet váravá épült és sok szegény lelkészárvat mentett meg egyházi és nemzeti életünk számára. Temetése valóságos kiábrázolása volt a fájdalmas prófétai kiáltásnak: „Elesett a mi fejünknek koronája.” (Jer. sir. 5:16.) Meggyőződésem szerint s hiszem, hogy közgyűlésünk minden tagja osztja azt: Baltazár Dezsővel a jelenkor legnagyobb református embere szállt sírba; méltónak ítélem, hogy gyászruhát öltünk érte magunkra, de egyúttal — a hívő ember imádságos lelkével — áldjuk az Istent, hogy őt nekünk, magyar reformátusoknak ajándékozta. Gyászba borult hitvesének és családjának küldjön közgyűlésünk részvétiratot.

E közgyűléshez való készülődés közben épen október 6-iki gyászünnepélyünkre érkezett meg az országot gyászba borító, szomorú hír, hogy Gömbös Gyula miniszterelnök Münchenben elhunyt. Napi politikától mentes tárgyilagossággal lehet megállapítani, hogy izzó hazaszeretet hevítette lelkét s egész életét tette fel a magyar nép bajainak orvoslására. Elsőnek merete hirdetni a békerevizió el-

odázhatatlan szükségességét s ezzel útját egyengette annak a külföldön mind erőteljesebben előretörő gondolatnak, hogy a rettenetes igazságtalanságot szenvedett Magyarország számára az életheletőség minimumát biztosítani kell. Hű fia volt a testvér ág. hitv. ev. egyháznak, halála nagy veszteségünk úgy is, mint magyaroknak, úgy is mint protestánsoknak. Legyen áldott emlékezete.

Ugyancsak október 6-án hunyta le szemét az örök nagy álomra 69 éves korában egyházmegyénk egyik kiváló lelkipásztora, a szolgálatban levő lelkipásztorok nagy nesztora, Gaál Ferenc poroszlói lelkipásztor, tanácsbíró és tanügyi bizottsági elnök. 33 éven át dolgozott igaz hűséggel poroszlói egyházáért s legelső volt Alsóborsodban, aki már mint s. lelkész megkezdte a Szabó Aladár által megindított belmissziói munkát. Nemcsak a saját egyházközségében honosította meg a vasárnapi iskolai és ifjúsági tevékenységet, hanem lelkesedéssel propagálta másutt is: gyakran rendezett egyházi konferenciákat s szívesen ragadta meg az alkalmat, hogy egyházközsége ilyen összejövetelek színhelye legyen. Egyházmegyénk a munkában kedvét találó, erős hitű s minden iránt érdeklődő lelkipásztort megbecsülte, lelkészi főjegyzővé, majd tanácsbírójává és tanügyi bizottsági elnökévé választotta, amit haláláig viselt. Nagy lelkiismeretességgel, hozzáértéssel készített tanügyi jelentései az ilyen munka példaképei lehetnek. A tiszánineni egyházkerület is méltányolta képességeit s tanügyi jártasságát és az egyházkerületi tanügyi bizottság elnökévé választotta. Irodalmi munkássága is gazdag elismerést aratott. Az egész napon híven munkálkodó, fáradhatatlan szolga szolgatársai között is nagy tisztességet nyert, mennyei Uránál pedig bizonynyal megnyerte az örökélet hervadhatatlan koronáját. Gyászoló hitvesének és árván maradt családjának üzenje közgyűlésünk az Igével: „Aki mindvégig álhatatos marad, idvezül.” (Máté 24:13.)

Nyugovóra tért a sok hányattatáson keresztülment Gergely Béla nyug. lelkészársunk is. F. évi ápr. hóban Gödöllőn érte utól a halál, amely vándorlásának véget vetett. Özvegye és 6 árva gyermeke maradt utána. Az Ur befedező oltalma nyugodjék sírja felett.

Lelkészözvegyeink közül ketten tették le az elmúlt év folyamán a vándorpálcát, tértek meg a mennyei Jeruzsálem nyugodalmába. Özvegy Bíró Bertalanné volt kistokaji lelkipásztor özvegye, aki késő vénségében az életet megelégtelve hagyta itt a földet és özvegy Ferenczy Dánielné, aki 3 árva leányt hagyva itt, 3 év múlva követte a férjkor delén eltávozott kedves férjét, hogy együtt porladjanak és álmodjanak a tiszatárjáni temető akácai alatt. Legyen békeséges aluvásuk a boldog feltámadásig!

Tanítói karunkat megkímélte a halál angyala. A nyugalmazott tanítók közül azonban elszólította az Ur Putnoky István volt miskolci ig. tanítót. Ismert és közbecsült, kimagasló alakja volt a tanítótársadalomnak s ref. egyházunknak, a maga idejében vezéregyéniség, akinek emléke ott él egész nemzedéket kitevő tanítványainak hálás szívében. Mi is kegyeletben őrizzük a nevét.

A mezőnyéki tanítónő, szül. Hörömpő Jolán férjét: Király Zoltán gyógyszerészt veszítette el tragikus módon. Amikor az elköltö-

zöttnek csendes álmodat kívánunk, özvegyére Isten megvigasztaló kegyelmét kérjük imádságos szívvel.

Gyász érte Nagy Zoltán gejeji, vitéz Litkey György miskolci tanító testvéreinket, valamint Kigyóssy Dezső diósgyőri vallásoktató lelkész atyánkfíát. Mindhárman azt veszítették el, akirehöz gyermekei lelkünk mélyseges szeretetével és hálájával ragaszkodtak: szülő édesanyjukat. A kegyelem Istene hintse meg balzsamával fájdó fiú szívűket s terítse reájuk a vigasztalás enyhet adó palástját.

Elköltözött halottainknak adjon az Ur csendes álmodat, szereteteiket ajándékozza meg a feltámadás szentséges hitével, hogy beirattassanak az „Életnek könyvébe“. (Jel. 20:12). Felállás.

Személyi veszteségeink után arról a katasztrófális jégkárrol emlékezem, amely július 4-én a dél-borsodi községeket érte. Mikor az arany kalászok már kezdték fejüket lehajtani a megteljesedett buzaszemek édes terhe alatt, mikor az arató kaszáját már épen élesíteni kezdte, hogy a legverejtékesebb, de a legáldottabb munkához fogjon, jött egy szürkés fekete borulat a Tisza tája felől és 6 egyház-községünk gazdáinak aratási reményességét elseperte. Néhány perc alatt a sok imádsággal és verejtékezéssel végzett egész évi munka gyümölcse semmivé lett. 6 egyház-községünk szenvedett tetemes, sőt teljes jégkárt: Mezőcsát, Igrici, Hejőpapi, Hejőszalonta, Ónod és Böcs. Az ezekkel szomszédos községek határszélei is kaptak valamit a jégből, de ezeket a Gondviselés kegyelme nagyobb csapástól megőrizte. A legfájdalmasabb ebben a könnyekre készítő veszteségekben az, hogy éppen ezek a községek már esztendő óta hasztalanul várják sorsuk jobbra fordulását, mert árvíz, aszály, fagykár veszedelmei sorozatosan látogatták meg. Ez az év ígért volna kárpótlást a remélt jó aratásban, de az Ur jónak látta eltörni kezeikben a kenyérnek botját.

Püspök urunk késedelem nélkül körlevéli felhívást intézett az egyházkerület gyűlekezeteihez, ami nem hangzott el pusztában kiáltó szóként. Megindult a segítő szeretet munkája s helyenként megható módon nyilatkozott meg a testvéri kéz jóindulata. Én csak az egyházmegyénk területén végzett gyűjtés eredményéről számolhatok be, melynek eddigi eredménye: 4441 P. 88 f., mintegy 15 q termény.

A felolvasott névsor azt mutatja, hogy ahol a lelkipásztor, tanító és presbitérium szívügyévé tette s komolyan vette szenvedő testvéreink segítésének dolgát, áldott eredmény koronázta a fáradozást.

Tisztelettel kérem, méltóztassék közgyűlésünk hálás köszönetét kifejezni a testvérségítés munkáját híven végzett lelkipásztorok, tanítók és presbitériumok részére. Amily bizonyosan emlékezetes marad ez a fájdalmas veszteség erre a nemzedékre, a szeretet alamizsnái ép oly bizonyossággal Isten elébe mentek „emlékezetnek okáért.“ (Ap. csel. 10:11.)

Nt. Közgyűlés! A veszteségek könnyeit felszárítja mennyei Atyánk hozzánk hajló kegyelme — hívő lelkünk bizonyossága szerint. Fordítsuk most tekintetünket azok felé az örömdetes események felé, amelyekből Istenünk atyai orcájának a fényessége ragyog felénk.

Legelsőbbben emlékezem Püspök Urunknak egyházmegyénkben két alkalommal tett látogatásáról, aminek áldott eredményeiről — Istennek hála! — beszélő bizonyosságaink vannak. Mult évi közgyűlésünk után, október hónapban Mezőkövesd, Cserépfalu, Bükkzsérc és Noszvaj, a f. évi szept. 27-től okt. 3-ig terjedő héten Gelej, Mezőnagymihály, Mezőkeresztes, Felsőábrány, Tibolddaróc, Sály és Borsodgeszt voltak részesei annak az áldásnak, amit az Ur kegyelme az apostoli lélekkel végzett püspöki látogatásban ajándékozott az egyházközségek híveinek. Bár az utóbbi generális vizitáció ideje alatt szinte szakadatlanul esett az eső, a várakozó és kielégülést talált lelkekben csodálatos verőfény ragyogott, a szemekben örömkönnyek csillogtak s a hála szavai csak úgy patakzottak a szívekből, mint ahogy kint zuhogott az őszi eső. Feledhetetlen élménye lesz ez a gyülekezeteknek, de nekem magamnak is, mert Püspököm kemény akarátát s népéhez való szeretetének végtelenségét sohasem volt alkalmam jobban megismerni, mint most. Hiába zuhogott az eső és fújt az őszi szél, térdig sárosan is elvégezte a községenkénti 10—20 családlátogatást s néha bizony az esti 8 óra vetett bennünket haza. Megható jeleneteknek lehettünk tanúi, amelyek közül ki kell emelnem kettőt. Mezőnagymihályon Kun András földbirtokos, egyházmegyénk világi főjegyzője a püspöklátogatás emlékére 50 q búzát ajánlott fel az egyházközségnek. Mezőkeresztesen ugyanennek az emlékezetét kívánván megörökíteni, a presbitérium tagjai 52 q búza alapítványt tettek Farkas István püspök nevére, amint a tárgysorozatunk rendjén elő fog kerülni.

Isten iránt való örök hálaadásunk mellett közgyűlésünk megragadja az alkalmat, hogy széjjel járó Püspök Urunknak kifejezze mélységes köszönetét a szeretetért, amit egyházmegyénk iránt most is megbizonyított s azért az építő munkáért, amit az Urban bizva meglankadás nélkül a Krisztus királyságáért végzett.

Nagy örömünkre és dicsekedésünkre szolgál Lukács Béla világi tanácsbíróknak Miskolc thj. város főispáni székébe történt kinevezése és beiktatása. Beiktatási ünnepélye miskolci egyházközségünknek és alsóborsodi egyházmegyénknek is ünnepe volt. A sokra hivatott férfit, kedves tanácsbíránkat tisztelettel és szeretettel köszönti egyházmegyei közgyűlésünk és őszintén kívánja, hogy nyereségről-nyereségre vezérelje az Ur nemzetünk és egyházunk javát szolgáló életében! Isten áldása kísérje minden jó munkáját!

A testvér abaúji egyházmegye bibliás gondnokát Téglássy András földbirtokost gazdasági főtanácsossá nevezte ki Kormányzó Urunk. Osztatlan örömet keltett a legszélesebb körökben ez a megérdemelt kitüntetés. Mi is odaállunk az ünneplők táborába. A tiszta életű, puritán közéleti férfinak kijáró tisztelet és elismerés koszorúja mellé odatesszük a bibliai olajágot ebben az Igében: „A Te törvényed kedvelőinek nagy békességök van és nincs bántódásuk”. (Zsolt. 119:165).

Örömmel jelentem a Nt. Közgyűlésnek, hogy Püspök Urunk Barsy Lajos sályi és Nagy Dezső mezőkeresztesei kántortanítókat kiváló tanítói munkájuk és fényes sikerű énekkari tevékenységük elis-

merése gyanánt a generális vizitáció idején, igazgatói címmel tüntette ki. Szeretettel köszönti közgyűlésünk őket és további munkájukra is az Ur gazdag áldását kéri.

A miskolci egyházközség gimnáziumában Csorba György c. főigazgató szolgálati éveinek kitöltése után nyugalomba vonult s helyére Porcs Kálmán tanárt választotta igazgatóvá az igazgató tanács. A hosszú és érdemes tanári és igazgatói munka után távozó Csorba György világi tanácsbíránkak hosszú életet és sok áldást kívánunk, Porcs Kálmán új igazgatót reménységgel és szeretettel köszöntjük. Dr. Kosztolányi Zoltán gimn. tanárt igazgatói címmel tüntette ki a V. K. Min., jókívánatunkat tolmácsoljuk az érdemes tanárnak. Mindhárom alkotó tagjai e. m. közgyűlésünknek s itteni munkájukra is az Ur áldását kérjük.

Lelkészi karunkban a következő változások történtek: Nyugalomba vonultak Kovács Károly tiszapalkonyai, Mauritz Árpád bükkaranyosi, Mészáros Lajos átányi lekipásztorok. Amikor a szülőmunkások közösségéből külsőleg kiléptek, kérjük őket maradjanak meg bensőleg lelkők szerint a szolgatársak közösségében. Pihenő idejökre áldást kérünk, ajándékozza meg az Ur hosszú élettel őket!

Új lelkészekül megválasztottak: Szilva Sándor Átányra, Turáni T. Ferenc Tiszapalkonyára, Mauritz Gyula Bükkaranyosra, Eötvös Ferenc Tizzaszederkénybe, Pósa Dezső Nyék-Ládházára. Lakatos István ujlőrincfalvai lekipásztor állását a törvényben előírt engedély és jóváhagyás után elcserélte Szigethy Gyula dunavecsei vall. oktató lelkésszel, akinek számára kiadtam a concessát. Az 5 választott lekipásztor állásába beiktattott, a cserélő lelkész még nem bonyolította le a cserét, de ő is beerősíthető, amennyiben megjelenik.

Segédlelkészeink elhelyezéséről külön fogok jelentést tenni s ugyanott kérem az új s. lelkészek bekebelezését.

Tanítóink közül nyugalomba vonultak: Asztalosné Domokos Sarolta hejőpapii, Kiss Ferenc mezőcsáti, Szilágyi Benő belsőbőcsi, Hajdu Zoltán tiszakeszii és Ihász Károly szirmai és Ráczy Árpád miskolci tanítók. Szívünk szerint kívánjuk mindnyájuknak, hogy élvezhessék sokáig a jól megszolgált nyugalmat. Ha hivatalosan kiléptek a munkából, legyenek önkéntesen munkásai egyházunknak a lelkeket építő munkában!

Tanítóváltozások: Várhegyiné Székely Sarolta Hejőpapiba, Kiss Balázs Egerlővőre, Gaál Gyula Böcsre, Varga János Tiszakeszibe választott meg. Nagy Károly mezőkeresztesi és Orosz Béla mezőcsáti, valamint Járdánházy József mályii és Tóth Ferenc hejőszalontai tanítók állásukat jóváhagyással elcserélték. Állásukba beerősíthetők.

Különös örömmel tölt el annak a bejelentése, hogy kiváló tanítói karunk 3 derék tagja, névszerint Balogh János ládházai, Barsy Lajos sályi és Trencsényi Pál tiszánánai ig. tanítók körzeti szakfelügyelőkke nevezettek ki. E kitüntető bizalom nemcsak kedves tanítótestvéreinket, hanem általuk ref. egyházunkat is érte. Amikor szívünkől köszöntjük őket, eme kitüntetésük alkalmából minden további munkájukra Isten gazdag áldását kérjük.

Most már áttérünk egyházközségeink mult évi életének ismer-

tetésére, amint azt látnom lehet az egyházlátogatási jegyzőkönyvek-ből és amint ismerem saját tapasztalatomból. Minden egyházközsé-
get nem sorolok fel, csak ahol örvendetes, vagy aggodalmas jelen-
ségek észlelhetők.

Az általános kép nagyjából ugyanaz, mint tavaly. Ahol nehéz-
ségek mutatkoznak, azok főképen anyagi téren ütköznek ki, de az
igazi ok mélyebben fekszik, a lelkek mélyén, a lelkiek hiányában.
Sajnos! azokban, amikről több ízben szólottam, javulás alig tapasztal-
ható. Valami megmagyarázhatatlan könnyelműség és nemtörődöm-
ség jellemzi lelkipásztor testvéreimnek egy részét nyugdíjintézeti járú-
lékaik fizetésének elmulasztásában. Az Egyetemes Konvent f. évi jegyző-
könyvében foglalt adatok szerint egyházmegyénk a nyugdíjintézeti hátrá-
lékos egyházmegyék sorában a 17-ik 109.1% hátrálékkal. Azt je-
lenti ez, hogy több mint egy egész évi kivetés a hátrálékunk s ha a
megisméltendő felhívások eredménytelenek maradnának, az Egyete-
mes Konvent kénytelen lesz olyan rendszabály hozatalát kezdemé-
nyezni, amely szerint a járulék fizetési kötelezettségüket elhanyagoló
tagok tagsági jogai szüneteljenek.

Még nagyobb a hátrálékunk a közalpnál, hol egyházmegyénk
25-ik helyre szorult s a hátrálék 215%-ot tesz ki.

Az esperesek fegyelmi felelősségét mondotta ki az Egyetemes
Konvent, azért ne essék zokzon, ha a már több ízben kilátásba helye-
zett ultima rációhoz leszek kénytelen nyúlni más esperes társaim
példájára.

Az egyházlátogatói jelentések örömmel emlékeznek meg a kö-
vetkező egyházközségek életében tapasztalt előmenetelről. Már tavalyi
jelentésemben érintettem Nemesbikk, Mezőcsát, Gelej, Felsőábrány,
Bükkaranyos híveinek áldozatkészségét, amivel templomukat, tor-
nyukat renoválták, sőt az utóbbi új tornyot épített. Most már vég-
leges adatok állanak rendelkezésre, amelyek a legnagyobb elismeré-
st váltják ki lelkünkben és magyar református népünk jószágának,
istenfélelmének beszélő bizonyosságai. Csak vezetője iránt legyen meg
a bizalom szívében, akkor könnyű ezzel a néppel bánni és szívesen
adja áldozatos filléreit az Úr oltárára.

Diósgyőr, iskolájára két tanteremmel s egyéb szükséges helyi-
ségekkel emeletet építtetett, mintegy tizenhatezer pengő költségből.

Ugyancsak Diósgyőrben, a vasgyári egyházrész templomának
építéséből fenálló m. kir. vas- és acélgyári adósságot, 68.831 P 67 f-t
a m. kir. vas-, acél- és gépgyárak vezérigazgatósága — vitéz Markotay
Velsz Jenő vezérigazgató úr jószándékával — az ottani róm. kat.
egyházközség templomépítésének viszonyosságából, mely templomot
csaknem teljesen a Vasgyár épített föl annakidején — törölte. Kö-
szönjük meg a vezérigazgató úrnak ezt a méltányos cselekedetet.

A most említettekén kívül Egerlövő, Ujlőrincfalva és Heves népe
tett jó tanúbizonyosságot hitéről és egyháza iránt való szeretetéről.
Egerlövőn Szendrey István presbiter és neje Evelly Ilona alapítvá-
nyából 1800 P költséggel új ruhába öltöztették a templomot és a
tornyot, valamint új templomkerítést létesítettek, a néhai Nagy Ferenc
egyházközségi főgondnok emlékére özvegye, szül. Szöllőssy Margit,

Ferenc és Loránd fiaival együtt toronyórát készíttetett 1200 pengős költséggel, néhai P. Molnár István emlékére pedig özvegye és gyermekei díszes márvány úrasztalát és szép terítőt ajándékoztak 240 P értékben. Örvendező lélekkel jelentem, hogy amikor a múlt hónap 20-án, mindezek felavatása céljából Egerlővőre kimentem, P. Szegedy László derék egyháztág a szép példák nyomán fellelkesülve 50 q búza alapítványt ajánlott fel egyházának, aminek pénzbeli értékét — lelkész jelentése szerint — be is fizette s alapító levelének írása most van folyamatban.

Mindezek Isten iránt való hálára buzdítják lelkünket s megerősítenek abban a hitünkben, hogy az istenfélelem, a Krisztus ügye iránt való szeretet és áldozatkészség forrásai ma is, bőven buzognak, csak engedjük át magunkat teljes bizalommal az Úr Jézus vezetésének, hogy a Szent Lélek ereje szabadon és korlátozás nélkül működhessék a szivekben. Méltóztassék a jókedvű adakozóknak hálás köszönetet mondani s életükre Isten bőséges kegyelmét kérni.

Ujlőrincfalván szintén renoválták a templomot, villanyvilágítást vezettek be és harangot öntettek. Mindezek közadakozásból létesültek s elismerésre méltó cselekedetek. Számon fogom kérni, hogy az egyházlátogatás idején még csak megajánlott összegek cséplés után tényleg befizettettek-e? Illesse dicséret a jóra igyekező népet!

Heves templomát és kerítését szedte rendbe, amely célra a templomfűtési berendezéssel együtt 1.300 P-t fordított.

Megemlítenőnek tartom Eger lelkipásztorának azt a nagyon fáradtságos, de áldásos eredményeket ígérő munkáját, hogy összeállította egyházközsége családkönyvét, amelyben minden református egyháztág családfája benne van s egy külön álló kartotékban számon tartják minden egyháztág vagyoni helyzetét, jövedelmét stb. Követendő példa, amely megkönnyíti a lelkipásztorkodás nehéz munkáját.

Hejőpapiban már annyira haladt a lelkész a belmissziói munkákban, hogy sajátnevelésű munkásokat állíthat be, akik az ő irányítása mellett végzik a bibliai, iskolai és ifjúsági munkát. Ilyen tervszerű, céltudatos tevékenység volna kívánatos minden egyházközségben!

Tiszaoszlárnak életérdeke, hogy ez eddig Tiszatarjánhoz tartozott Hejőkürt szórványként hozzácsatoltassék, mivel az oszlári ref. egyháztágok Hejőkürt határában legnagyobbbrészt birtokosok. Közgylésünknek módjában áll bölcsen megoldani ezt a kérdést.

Szirmán megszűnt a lelkész és presbiterium közötti ellentét, ami — az egyházlátogató küldöttség jelentése szerint — a presbiterium megújításának köszönhető.

A sajókereszturi presbiterium lanyhán kezeli az egyházközség ügyeit: a haszonbérlelőkkel szemben nem elég erélyesen lép fel s a behivatalnokok hátralékainak behajtását elhanyagolja. Templomba a villanyt nem akarja bevezetni, áldozatot nem hoz, pedig párbéren kívül más egyházi adót nem viselnek az egyháztágok.

A böcsi iskolaépítésből származott bajok még mindig fennállanak. A jogerős bírósági ítélet ellenére se fizetnek az elkötelezettek:

a két politikai községből álló egyházközség a jogviszony rendezését várja, ami közgyűlésünk egyik feladata.

Átány az egyhangu meghívással megválasztott ifj. lelkipásztor vezetése alatt lassan kivergődik bajaiból, amiben nagy segítségére van a megnyert közalapú kölcsön. Néhány év alatt megújul külsőleg, belsőleg, ez a reménységünk.

Tiszaszederkényben is elismultak már a lelkészválasztás hullámai s hisszük, hogy új pásztorának prudenciája és bölcsen irányított munkája meghozza az egyes lelkek meghiggadását is. Csak újabb méreganyag ne kerüljön az egyházi élet vérkeringésébe, akkor ez is a régi neves gyülekezetünk lesz, ahol ékesen és jó renddel fognak folyni a dolgok.

Meg kell még emlékezni a sok bajjal küzdő noszvaji egyházközségről, hol a sok lelki karizmával megáldott fiatal lelkipásztor jóigyekezete és teljes lélekkel végzett munkája sem elegendő a sebek gyógyítására. A templomépítésből származó adóssággal már csak megbírkóznék, a nyert tőke kamatsegély és a védetté nyilvánítás segítségével, de az összeomlással fenyegető iskolája helyett új iskolát kell építenie s most ezzel a problémával birkózik. Ahol építeni akarnának a már megnyert 12.000 P építési államsegély igénybevételével, ott a telek olyan szűk, hogy csak a tantermek férnének el, de melléképületek már nem és udvara sem lenne. A lelkes áldozatkészséggel ingyen felajánlott egész holdas telekre érthetetlen csökönnyösséggel nem akarnak építkezni azzal a helyt nem álló indoklással, hogy az a községen kívül esik. E kérdés is foglalkoztatni fogja közgyűlésünket.

Egyházmegyénk életében történeti jelentőségű ez az esztendő. Jan. 1-től minden lelkipásztorra és vall. tanító lelkészre kötelezően 1000 P-ös temetkezési segélybiztosítást kötöttünk a Gazdák Biztosító Szövetkezetével. Törvénykönyvünk hiányosságát pótolja ez a testvéri szolidaritás alapján álló biztosítás, amely évi 20 P. befizetés ellenében minden lelkészi család részére 1000 P-t biztosít a családfő halála esetén. Áldásosabb intézkedés évtizedek óta nem volt ennél, mégis vannak elégedetlenkedők, pedig im az előttünk lévő szomorú példa mutatja, hogy micsoda jótétemény ez a gyászoló családra nézve! Ha valaki abban az istenáldásban részesülne, hogy 50 éven át fizethetné az évi 20 P-t, akkor is csak 1000 P-t fizetne be. De kinek a homlokára van írva, hogy mikor kéri meg a lelkét? Nem látunk-e megdöbbenő példákat, mikor életerősnek látszó fiatal emberek térnek meg korai sírjukba! Legalább ennek az egynek a fizetésében legyünk mindnyájan pontosak, mert nem tudjuk, hogy Gaál Ferenc után ki és mikor következik?

Nt. Közgyűlés! Tisztelettel kérem az egyházmegyei tanács tagjainak az I. t. c. 114. §. szerint egy évre való megválasztását, valamint a II. t. c. 41. §. rendelkezése szerint ugyancsak egy évi időtartamra a lelkészjelölő bizottságba egy lelkészi és egy világi tanácsbíró kiküldését.

Javaslom továbbá, hogy közgyűlésünk az I. t. c. 100. §-ának rendelkezése szerint méltóztassék az egyházkerületi közgyűlést meg-

keresni, hogy egyházmegyénk tanácsbíróinak számát a jelenlegi 8—8-ról 10—10-re emelje fel. Oly sokirányú az egyházmegye hivatalosainak igénybevétele, hogy a létszám felemelését ez magában is indokolja. Sokszor megtörténik, hogy egy-egy ügyben 3—4—5 tanácsbíróhoz is kell írunk, míg végre valaki vállalkozik az elvégzésre. Ebben ugyan a főszerepet az játssza, hogy különösen világi tanácsbíráink rendkívül elfoglalt közéleti férfiak, akik néha legjobb akaratuk mellett sem tudnak szolgálatot tenni egyházmegyénknek.

Tisztelettel kérem javaslatom elfogadását!

Időközileg az egyházmegyei elnökség teljesítette a sürgősebb jóváhagyásokat és megerősítéseket a következőkben: tiszadorogmai lelkészi föld haszonbérleti szerződése, Mezőcsát részére 11.300 P kölcsön engedélyezése, sályi egyházi ingatlanvásárlás jóváhagyása, kisdgyőri temetőből hősök ligete céljára adomány, kisdgyőri régi iskola-épület bérbeadási, építkezési és orgonaépítési szerződése, sályi egyházi haszonbérleti szerződés, bükkzsérci haszonbérleti szerződés.

Kérem az elnökségi intézkedések jóváhagyását!

Beterjesztem egyházmegyénk népmozgalmi és anyagi helyzetének a feltüntetését az alábbiakban: (Zárójelben a tavalyi adatok.)

I. Népmozgalmi adatok:

Lélekszám 75932 (76254)

született 851 fi (901), 830 nő (847), összesen 1681 (1748),
meghalt 675 fi (656), 653 nő (650) összesen 1328 (1306).

Házasságot kötött tiszta pár 384 (412), vegyes pár 234 (220),
összesen 618 (632).

Megegyezés javunkra 137 (133), kárunkra 84 (114), nyereség
53 (19).

Áttért hozzánk 47 (38) fi, 52 (54) nő, összesen 99 (85).

Kitért tőlünk 23 (39) fi, 25 (54) nő, összesen 48 (93).

Konfirmált 592 (658) fi, 608 (762) nő, összesen 1200 (1420.)

Úrvacsorázott 58,886 (70,403) lélek.

II. Számadási tételek:

Bevétel 370,987.56 P (353,040.80 P)

Kiadás 359,714.05 P (343,273.20 P)

Maradvány 11,273.51 P (9,767.60 P)

III. Vagyontételek:

Földekben 3,084,457.94 P (3,094,391.34 P)

Épületek 7,017,900.90 P (7,299,811.— P)

Tőkepenzsek 21,750.80 P (18,923.10 P)

Alapítványok 152,323.59 P (157,237.33 P)

Alapok 30,352.89 P (31,142.07 P)

Ingóságok 693,553.23 P (709,787.52 P)

Hasznos jogok 134,383.42 P (52,403.— P)

IV. Egyházközségek adóssága : 506,497.93 P. (524,803.48 P).

V. Magtárak:

Termény:	buza	297.49 hl.	(355.12 hl).
"	rozs	468.77 "	(613.53 ").
"	árpa	234.85 "	(190.18 ").
"	zab	3 "	—
<hr/>			
Pénzben:	398.88 P.	(58 P).

VI. Kegyes adományok összege: 48458.84 P. (35,703.55 P).

VII. Építkezések, javítások: 23,269.29 P. (36.300 P).

Nagyon feltűnő a konfirmáltak és az urvacsorázók számának erős apadása, valamint vagyontárgyaink csökkenése, a hasznos jogoknál pedig az emelkedés, amely utóbbit téves megállapításnak minősítem.

Nt. Egyházmegyei közgyűlés! Esperesi jelentésem végére értem, aminek elfogadását tisztelettel kérem.

Most pedig az egész tiszti kar nevében megköszönve a Nt. Egyházmegye bizalmát, amivel minket megajándékozni kegyes volt, van szerencsém bejelenteni, hogy a jövő évben lejár mandátumunk. Az I. t. c. 88. §. rendelkezése szerint egyházmegyéinknek is át kell térnie a 10 évesről a 12 éves időkorra. S mivel a legutolsó 10 éves tisztújítás 1927-ben történt és pedig úgy, hogy az őszi közgyűlésen foglalta el helyét a megválasztott tiszti kar, tisztelettel javaslom, hogy a tisztújításra mostani közgyűlésünk rendelje el a szavazást. Az új tiszti kar 1937. őszi közgyűlésen foglalja el helyét, addig pedig a jelenlegi vezetőség vigye az egyházmegye ügyeit.

Tekintettel arra, hogy egyházi életünkben megsokasodnak az elintézésre váró jogesetek, méltóztassék 2 ügyészi állás szervezését kimondani, amire az I. t. c. 103. §. módont nyújt. Mivel pedig dr. Kovács Kálmán egyházmegyei ügyész lemondásával az ügyészi állás megüresedett, elnökség dr. Tolnay Ferenc ügyvéd urat kérte fel helyettesítésre. Ennek tudomásul vételét kérve, tisztelettel bátorodom Közgyűlésünk figyelmét felhívni az új törvény ama rendelkezésére (I. t. c. 87. §.), amely szerint az ügyészt is a presbiteriumok szavazataival kell megválasztani, nem pedig az egyházmegyei közgyűlésnek, amint eddig történt.

Ezek után a Nagytiszteletű Egyházmegyei közgyűlés bölcs intézkedéseit kérve s magamat kegyességébe ajánlva mély tisztelettel vagyok

Miskolc, 1936. október 10.

A Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlésnek alázatos szolgája:

Pósa Péter
esperes.

Közgyűlésünk az esperesi jelentést szívesen meghallgatván, megköszöni esperesünk buzgó munkálkodását, jelentését tudomásul véve, egész terjedelmében jegyzőkönyvébe iktatja és a jelentéssel kapcsolatban a következő határozatot hozza:

a) A feltámadás boldogító bizonyosságával búcsúzik halottainktól. A részvétíratok megszerkesztésével és elküldésével lelkészi főjegyzőt bízta meg.

Szívből köszöni azokat, akiket szolgálataikért elismerés ért az emberek részéről. Az üdvözlőíratok szerkesztésére és elküldésére lelkészi főjegyzőnek megbízást ad.

Püspök urunknak megköszönjük az egyházmegyénkben végzett áldásos generális vizitációkat.

b) Az esperest felkéri, hogy a hátrálékos egyházközségek és lelkészek ellen haladéktalanul indítsa meg a közigazgatási végrehajtást s csak különösen méltánylandó esetekben adjon fizetési haladékot.

c) Sajókeresztúr presbitériumát szeretettel, de szigorral figyelmezteti eskü alatt vállalt kötelességének a teljesítésére. Ha három hónap elteltével ennek az atyafiságos intésnek nem volna hatása, közgyűlés felkéri esperes urat, hogy a törvényes eljárást indítsa meg a presbitérium ellen.

d) Az E. T. 103. §. alapján elhatározza, hogy két ügyészt fog választani. A választás megtörténteig is felkéri és megbízta dr. Tolnay Ferenc és dr. Dienes István miskolci ügyvédek az ügyészi teendőik ideiglenes ellátására. Egyben szabályrendeletének ilyenirányú módosítására az egyházkerületi közgyűléstől engedélyt kér.

e) A lelkészi és világi tanácsbírói tisztségek számát 8—8-ról 10—10-re emeli fel és felkéri az egyházkerületi közgyűlést, hogy szabályrendeletét így módosíthassa.

f) Az egyházmegyei tanács tagjaiul megválasztja egy évre: Román Ernő, Nádházy Bertalan, Szabó Dániel, Komjáthy József, Várady Pál és Cseh József lelkészi, dr. Kérészy Barna, Bay Bertalan, Csorba György, Kun András, dr. gróf Haller István és Balogh János világi tagokat.

g) A lelkészjelölő bizottságba egy évre megválasztja: Takács Mihály és Zsóry Lajos rendes, Kérészy István és Bay Bertalan póttagokat.

h) Tanügyi-bizottsági elnökül, az I. t.-c. 88. §. figyelembevételével, hogy megbízatása a 12 éves ciklussal essék egybe, egy évre, Molnár Béla tiszatartási lelképásztort választja meg.

i) Az elnökség időközi megerősítéseit a maga részéről is jóváhagyja.

j) Tudomásul veszi, hogy az egyházmegye tiszlikarának megbízatása 1937. évben lejár. Megköszöni eddigi szolgálataikat. Elhatározza, hogy az általános választást még ebben az évben végbeviszi, az I. t.-c. 88. §. alapján áttérve a 12 éves ciklusra, amely a jövő évi őszi közgyűléskor kezdődik és a megválasztottak megbízatása az 1949. évi őszi közgyűlésig fog tartani. A jelenlegi tiszlikar tehát a jövő évi őszi közgyűlésig ellátja a szolgálatot.

A szavazást elrendeli, a szavazatok beadásának határidejét 1936. évi december hó 15-ben állapítja meg.

Az esperesi jelentéssel kapcsolatban Bay Bertalan indítványozza, hogy időnyerés szempontjából nyomassa ki a közgyűlés előzetesen a jelentést és a tagok kapják kézhez s ilymódon tekintessék felolvasottnak. Püspök úr és dr. Enyedý Andor hozzászólása után közgyűlésünk megbízza az esperest azzal, hogy belátása szerint, vagy az egész esperesi jelentést, vagy annak csak egy részét készíttesse el előre a tagok számára.

Püspök úr felszólalásában kifejti, hogy a generális vizitáción végzett szolgálataiért köszönet nem jár, mert csak kötelességét teljesítette. Különben is az volt a nagy jutalma, hogy olyan helyeken járt, ahol az Istennek Lelke működik. (N. B.)

6. Olvastuk a mult évi egyházmegyei közgyűlésünk óta lefolyt lelkipásztor-választások jegyzőkönyveit. Ezek szerint Átányon 1935. október 20-án meghívás útján választották meg Szilva Sándort. F. évi január hó 5-ik napján Tiszaszederkényben a szavazatok többségével megválasztották Eötvös Ferencet. F. évi február 2-án meghívással Tiszapalkonyára Turáni Tóth Ferencet, Bükkaranyosra pedig ugyancsak egyhangu meghívással Mauritz Gyulát választották meg. F. évi május 17-én Ládházára egyhangulag Pósa Dezsőt választották. Szigethy Gyula dunavecsei vallásoktató lelkész cserélt Lakatos L. István újlőrincfalvai lelkipásztorral f. évi november 1-i hatállyal.

Egyházmegyei közgyűlés a lelkészválasztásokat tudomásul veszi, tisztségükbe az új munkásokat beiktatja. (Szigethy Gyula nem volt jelen.) Esperesünk buzdító szavakat intéz hozzájuk és Isten áldását kívánva rájuk, egyházmegyénk kebelébe fogadjuk őket. (N. B.)

7. Tanító-változásokról a következő jelentés tétetett: Megválasztották Hejópapiba rendes tanítónőül Várhegyiné Székely Saroltát; Egerlövőre segéd-kántortanítóvá Kiss Balázst; Belsőbócsra segéd-kántortanítóvá Gaál Gyulát; Tiszakeszibe segéd-kántortanítóvá Vargha Jánost. Cseréltek: Mezőkeresztesre Orosz Béla, Nagy Károlylyal, aki előbbinek helyére, Mezőcsátra ment. Járdánházy József Hejőszalontára Tóth Ferencel, aki előbbinek helyére Mályiba ment.

Egyházmegyei közgyűlésünk előtt Várhegyiné Székely Sarolta és Kiss Balázs letették az esküt. Gaál Gyula és Vargha János kivételével mindnyájukat beiktatta közgyűlésünk és főgondnokunk buzdító szavainak kíséretében Isten áldását kértük rájuk. (N. B.)

8. A tanítói eskütételre vonatkozólag

közgyűlésünk elhatározza, hogy azt a segédtanítót kell felesketni, vagy az egyházmegyei közgyűlés vagy az es-

peres előtt, akinek államsegély-kiutalásához a V. K. miniszter úr már kozzjárult. (N. B.)

9. Olvastuk dr. Lipcsey Péter egri kir. közjegyző, kormányfőtanácsos egyházmegyei tanácsbírójáról lemondó két levelét.

Közgyűlésünk, mivel úgy látja, hogy az esperes úr marasztaló szavai nem tarthatták vissza a lemondástól dr. Lipcsey Pétert: fájó szívvel fogadja el a lemondást és melegen megköszöni minden szolgálatát, amit református egyházmegyénk érdekében olyan buzgósággal végzett. Megkéri, hogy továbbra is legyen munkása magyar Sionunknak azon az őrt-álló helyen, ahová őt Isten rendelte. Legyen vele az Ur kegyelme és segítségé.

Mivel az általános tisztújítás ideje itt van, a megüresedett hely betöltéséről külön rendelkezni nem kell. (N. B.)

10. Olvastuk Kiss Albert ároktői lelkipásztor levelét, melyben tanácsbírói tisztségéről azzal az indokolással mond le, hogy fáradtnak érzi magát különösen az egyházlátogatásokra. Búcsuzóul szívéhez öleli és emlékébe zárja az egyházmegye alkotó tagjait, megköszönvén a bizalmat és a szeretetet.

Egyházmegyei közgyűlésünk Kiss Albertnek, aki több, mint húsz éve teljesít szolgálatot mint egyházlátogató és iskolalátogató, főjegyző és tanácsbíró: nem szívesen adja meg a fölmentést. Szeretné még továbbra is igénybe venni megbízható szolgálatait. Azonban mégsem térhet ki őszintén indokolt kérésének teljesítése elől. A felmentést megadja neki. Meleg testvéri szeretettel köszöni meg minden szolgálatát és további életére és munkáira, szereteteire, gyülekezetére Istennek őriző gondviselését kéri.

Az általános tisztújításra tekintettel, a megüresedett hely betöltéséről külön nem kell rendelkezni. (N. B.)

10. b) Dr. Kovács Kálmán esküt nem tett vil. tanácsbíró levelét ezekkel kapcsolatosan tudomásul vettük. (N. B.)

11. Olvastuk az egyetemes konvent 116/1936. számú határozatát, amely felhívja egyházkerületünk egyházmegyéit arra, hogy nyilatkozzanak: érvénybe kívánják-e 1937. január 1-től léptetni a E. T. IX. t. c.-ket teljes egészében, vagy csak részleteiben.

Egyházmegyei közgyűlésünk, tekintettel arra a szomorú és szegységteljes állapotra, amelyben különösképen lelkészözvegyeink és árváink a szó szoros értelmében nyomorognak, határozottan kéri, hogy az egyetemes konvent 1937. január 1-ével a nyugdíjintézetit törvényt a IX. t. c. 4. §. mellőzésével, teljes egészében léptesse életbe. Eppen

a nehéz gazdasági viszonyok és a rosszul fizetett lelkipásztorok helyzete kívánja meg, hogy az anyagi javak gyűjtésére képtelen lelkészek nyugdíj-ellátása, özvegyeinek és árváinak a legszerényebb — de nem koldusi — viszonyok között való élése biztosíttassék. A gazdasági helyzet a földműveléssel foglalkozó egyházközségekben már javult is annyira, hogy erélyes eljárással a nyugdíjintézeti járulékok behajtása jórészen biztosítottak látszik. Hátrálékos fizetők és könnyelmű nemfizetők voltak is és lesznek is. Ezek miatt nem nyomoroghatnak nyugdíjasaink, az özvegyeink és az árváink. (N. B.)

12. Balogh János tanügyi bizottsági jegyző a következő jelentést terjeszti elő:

„Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Egyházmegyénkben az 1935—36. iskolai év a hősiességig magaslatos küzdelmes munkában telt el.

Ezalatt az egy év alatt újra szegényebbek lettünk, mi szegény magyarok. Nemzetünk jobb sorsáért küzdők első vonalából kidőlt — a legmagasabb polcra emelkedett protestáns falusi tanító fia — Gömbös Gyula, a nagy államférfi.

Október 6-án, ugyanazon a napon, leesett a mi fejünknek a koronája, meghalt egyházmegyénk 20 éven át lelkiismeretes pontossággal és nagy hozzáértéssel dolgozó tanügyi bizottsági elnöke is, megboldogult Gaál Ferenc poroszlói lelkipásztor.

Öszinte megilletődéssel és fájó szívvel veszünk búcsút tőlük és áldott emléküket kegyelettel megőrizzük!

Iskolafenntartó egyházaink — az iskolafenntartás hovatovább elbírhatatlan terhei mellett is — megállották ebben az évben is a súlyos helyzettel való küzdelmet. Tanítóink, az elmúlt igen terhes esztendőben kiváló bizonyosságát adták kötelességteljesítésüknek, nevelői és tanítói munkájuk lelkiismeretes elvégzésével. Odaadóan dolgoztak a közoktatásügyi igazgatás újjászervezésével kapcsolatosan, iskolában és iskolánkívül, mindenütt, ahol csak az egyháznak, községnek és a hazának szolgálatára lehettek.

Az 1935. év őszén megjelent az „Utasítás“ a népiskolák tanulmányi ellenőrzéséről. Végre egy utasítás, amely részletesen körvonalazza, hogy a népiskolák nevelési, tanítási rendjét és eredményét milyen szempontok szerint ellenőrzik! Van ennek az Utasításnak egy látszólag súlyos rendelkezése, a tanítási vázlatok készítésének kötelezővé tétele, a napról-napra való rendszeres előkészület. A tanítási vázlatok készítése a lelkiismeretes tanítói munka lehetőségét, rendszeres és öntudatos elláthatását igyekszik biztosítani és csak az első esztendőben jelent munkatöbbletet és különösebb fáradságot, mert 5 évig csaknem változatlanul használhatja a tanító, ha ugyanazt az osztályt tanítja.

Ebben az iskolai évben kellett tanítóinknak új tananyagbeosztást, órarendet és óratervet készíteniök. Meg kellett írni községük

történetét. Ezeknek a munkáknak az elvégzéséhez is adott Isten elégséges kegyelmet és erőt.

Kiadta a V. K. Miniszter úr az ált. továbbképző népiskola számára szóló „Tanterv és Utasítást“, melynek alapján újból tananyagbeosztást kellett készíteni tanítóinknak. Örömmel fogadta a tanítóóság a továbbképző iskolák új tanterv-utasítását, mivel a régi „Ismétlőiskolának“ nem volt tanterve, így a legjobb akarat mellett sem tudta tanítóóságunk munkáját a nemzeti s gyakorlati egyházi élet szempontjából egyöntetűvé és eredményessé fejleszteni. A továbbképző iskolába az új „Tanterv és Utasítás“ gyakorlati és a mai életkörülményekhez simuló modern szellemet vezet be. Ezt a fejlettebb és magasabb célkitűzést nem tudják tanítóink — jó olvasókönyvek, íróeszközök, füzetek és gazdasági gyakorlóterületek nélkül — megvalósítani. El kell oszlatni még a szülők és tankötelesek ellenszenvét, amit a továbbképző iránt éreznek, valamint a mulasztási kimutatások elintézését is meg kell gyorsítani a községi előljáróságoknál, a közgazgatásnál.

Az egyházi és iskolai adóknak együttes kezelésben, közadók módjára történő beszedése, hála Istennek, biztosította tanítóinknak szűkösen a létminimumot. Kántortanítóink sérelme azonban változatlanul fennáll, mert a külön végzett kántori munkadíj még mindig beszámítódik a tanítói fizetésbe. Ezen az igazságtalan és méltánytalan helyzeten is ideje volna már, ha változtatna a kormányzat bölcsessége. Valamint az 5%-os kultur és az 5%-os kultuszadó bevezetésével tanítót, lelkeszt függetleníteni lehetne anyagi megkötöttségéből, szegénységéből. Mennyivel értékesebb nevelő és missziói munkát végezhetnének híveik körében, ha a gyűlekezet nem közvetlenül fizetné behivatalnokait!

Nagy öröm érte egyházmegyénket és tanügyi bizottságunkat, amikor a múlt év őszén a VK. Miniszter úr megbízta a körzeti iskola-felügyelői teendők végzésével Balogh János, Barsi Lajos és Trencsényi Pál íg. tanítókat és egyházmegyei iskolalátogatóinkat. A jó Isten áldja meg működésünket.

Egyházmegyénk 47 anyaegyházából 44, továbbá 1 társ- és 2 leányegyház tart fenn iskolákat. Három anyaegyház, 1 társ- és 2 fiókegyház nem tart fenn népiskolákat. Iskoláink mind hatosztályúak, kivéve Miskolcot, ahol a középiskolák miatt csak egy fiúiskola V—VI. osztályos, a többi négyosztályú. Egytanerős iskolánk van 15, kéttanerős 21, háromtanerős 7, négytanerős 3, öttenerős 3, héttanerős 1, tíztanerős 1. Osztott iskola 36, osztatlan 15. Tanítóink száma 117, 89 férfi és 28 nő. Rendes tanító 100, segédtanító 14 és kisegítőtanító 3 volt. Állami kisegítőtanítónő működött a múlt évben Hejőpapiban Néma Irénke. Diósgyőrben az egyház alkalmazta a jeles oklevelű Komjáthy Ilonát, Újlőrincfalván Molnár József kisegítőtanító működött.

Iskoláink felszerelése legtöbb helyen hiányos, ami szegénységünk miatt érthető is. Ref. népiskoláinknak tanszerekkel való segítése érdekében a VK. Miniszter Urhoz beadott kérelem kedvező elintézését megsürgette Egyet. Konventünk. A felszerelésből amit le-

hetséges, úgy az iskolafenntartó egyházközségeink, mint hivatásuk magaslatán álló tanítóink szerezzenek be, készítsenek el.

Ref. tanköteleseink létszáma 8277, (mult évben 8176). Ebből a mi iskoláinkba járt 6439 (6446), 77.7%. Másfelekezetibe a miénk 45, 0.005‰. Állami és községibe 1793, 21%. Mint örvendetes jelenségre kell rámutatnom, hogy másvallású tanköteles évről-évre több jár hozzánk, az idén 438, tavaly 425. Ezekkel összesen 6877 tanköteles járt iskoláinkba, amely létszámból átlagban 59 tanköteles jutott egy tanítóra. Ezért van, noha 71 iskolában 60-on alul van a létszám, de már 35-ban 60—80 között, míg 8-ban 80—100 között, 5-ben pedig (Átány 2, Tiszakeszi 1, Noszvaj 1, Hejópapi 1) 100-on felül van. Ilyen túlszűfolt iskolákban szinte lehetetlen kiváló tanítási eredményt elérni.

Hejópapi szerencsésen megszüntette iskoláinak túlszűfoltóságát. Nemcsak új iskolaépületet építtetett 5000 pengő költséggel, hanem az áll. kisegítő tanítónő mellett, beállította a másik kisegítő tanerőt is Kovács Aranka személyében 1936. szept. 1-től.

Tiszakesziben 1936. szept. 1-től a IV. tanítói álláson Tóth Lajos, az egyház által fizetett kisegítő-tanító működik.

Átányban 1 tanteremben két tanító tanít, Noszvajon az újiskola felépítését a presbitérium akadályozza meg.

Diósgyőrben az egyház érdemes vezetősége új iskolájára emeletet építtetett 2 tanteremmel, 16000 pengő költséggel és 1936. szept. 1-től a második kisegítő tanítónőt is alkalmazta, Tóth Klára személyében. Így ez időszerint a háromtanerős iskola 5 tanerőt foglalkoztat. A kisegítő tanítónőket saját pénztárából fizeti. A kegyelemben gazdag Isten áldja meg a diósgyőri, hejópapi és a tiszakeszi egyházközségek érdemes vezetőit és előljáróit, hogy az egyház veteményes kertjének, iskoláinak fejlesztéséért minden áldozatot meghoztak.

A tankötelesek az idén kevesebbet mulasztottak, mint tavaly. A ref. népoktatás fenntartásához az egyház 96,868.06 P.-vel járult hozzá, az állam pedig fizetéskiegészítés és egyéb címenek 154,121.09 P.-vel, a községek 4,077.76 P. segélyt adtak. A pénzbeli összegeken felül vannak az egyházak által a tanítóknak adott föld és terménybeli javadalmazások.

Az ismétlő iskolákról kevés a mondani valóm. A tankötelesek száma 2751; ref. felekezetibe járt 1546, másjelleű, községi gazd. továbbképzőbe járt 1205. A mulasztott félnapok száma több, mint tavaly, ami azt mutatja, hogy a községi előljáróságok nem hajtják végre mindenütt kellő szigorral a mulasztások bírságolását.

Ami iskoláink belső színvonalát illeti, azok vezetésével úgy vallásos, mint erkölcsi és hazafias szempontból is meglehetünk elégedve. Tanítóink — igen kevés kivétellel — nemcsak eleget tettek kötelességeiknek, hanem egyik-másik helyen kiemelkedő eredményt mutattak fel. Örömmel hozom tudomására a Nt. Egyházm. Közgyűlésnek azt is, hogy az elégséges osztályzatú iskolák száma 9-ről 6-ra csökkent le és 6-al több a kiváló minősítésű iskolák száma, mint tavaly. Kiváló minősítésű iskola van 57, (51), jeles 37 (36), jó 17 (19), elégséges 6 (9). Százalékokban kifejezve az iskolák 48%-a kiváló,

32%-a jeles, 15%-a jó, 5% elégséges. Az egyes iskolák osztályozását a következő kimutatásban terjesztem elő:

Kiváló minősítésűek a *hegyközi körzetben* Borsodgeszten: Becser Annáé, Cserépfalun: Batta Józsefné, Mizser Lajosé, Mizserné Pósa Erzsébeté, Kistokajon: Pósa Joláné, Vitályos Jánosé, Kisgyőrben: Sarkadi Nagy Lajosé, Csorba Jánosé, Sályban: Barsi Lajosé, Barsiné Kiss Erzsébeté, Vattán: Horváth Lajosé. *Mezőcsáti körzetben* Mezőcsáton: Kiss Ferenc, Lovász Pál, Ács Sándor, Gaál Ilona, Tóth Erzsébeté, Nemesbikken: Dr. Gyenesné Kernács Ilonáé, Tiszakesziben: Hajdú Zoltáné, Tiszaoszláron: Kuik Károlyé, Tiszapalkonyán: Soós Dezsőé, Tiszaszederkényben: Keresztes Jenőé, Dobos Sándoré, Tiszatarjánban: Molnár Györgyé. *Mezőkeresztesi körzetben* Egerlövön: Varga Gyula, Vargáné Kiss Erzsébeté, Kiss Balázsé, Gelejen: Fekesházi Lajosé, Mezőkeresztesen: Nagy Dezsőé, Nagyné Román Magdáé, Szabó G. Lászlóé. *Miskolci körzetben* Hejőcsabán: Tokaji Nagy Kálmáné, Miskolcon: Barna Aladár, vitéz Lithey György, Nagy János, Erdős Károly, Rácz Árpád, Barcsa Klára, Szabóné Czukrász Margit, Tarpai Zsuzsánnáé, *Ónodi körzetben* Alsózsoltán: Kalas Lenke, Skultéthy Ede, Szabó Andrásé, Böcsön: Lajos Istváné, dr. Somodi Józsefé, Hejőpapin: Várhegyi Lajosé, Ládházán: Balogh Jánosé, Berecz Pálé, Mályiban: Járdánházi Józsefé, Mezőnyéken: özv. Királyné Hörömpő Joláné, Ónodon: Vattai Máriaé. *Poroszlói körzetben* Átányban: Csik Mihályé, Veres Jenőé, Poroszlón: Gaál Idáé, Jakab Imrée, Piacsek Saroltáé, Tiszanánán Trencsényi Pálé.

Jeles minősítésűek Borsodgeszten: Zarándy Bertalané, Bükkzsércen: Várady Sándoré, Cserépfalun: Batta Józsefé, Kisgyőrben: Győr Istváné, Noszvajon: Horváth Lászlóé, Szabóné Tar Vilmáé. Hejőbábán: Zádori Bertalané, Nemesbikken: Ragályi Dezsőé, Tiszakesziben: Székely Attiláé, Tiszapalkonyán: Csizvnyé Szabó Erzsébeté. Ároktón: Kiss Alberté, Gelejen: Nagy Zoltáné, Felsőábrányban: Tankó Istváné, Mezőnagymihályon: Hamvai Jánosé, Jakcsi Lajosé, Mezőkeresztesen: Nagy Károlyé, Kászonyi Ilonáé, Tiszadorogmán: Örvendi Istváné, Örvendiné Thomán Eszteré. Diósgyőrben: Benkő Györgyé, Palcsó Sándoré, Nádházy Judité, Komjáthy Ilonáé, Miskolcon: Ruttkay Bertáé, Szirmán: Németh Béláé. Hejőszalontán: Tóth Ferencé, Hejőpapin: Csajka Imrée, Néma Iréné, Igriciben: Száraz Sándoré, Thomán Józsefé, Ónodon: Tóth Miklóssé, Átányban: Mészáros Istváné, Thurzó Sándoré. Maklárán: Molnár Gézáé, Poroszlón: Arany Gézáé, Újlőrincfalván: Molnár Józsefé, Egerben: Nemesik Ödöné, Tiszanánán: Janó Idáé.

Jó minősítésűek Bükkaranyoson: Bónis Imrée, Bükkzsércen: Dobos Ferencé, Cserépfalun: Kállai Gyuláé, Mezőcsáton: Orosz Béláé, Skultéthy Lászlóé, Tiszakesziben: Váry Eleméré, Tiszatarjánban: Szabó Istváné, Ároktón: Németh Gézáé, Tiszavalkon: Marosi Ferencé, Sajókeresztúron: Fövenyessy Jánosé, Szirmán: Ihász Károlyé, Böcsön: Anderkó Sándoré, Emődön: Szalai Lászlóé, Sütő Károlyé, Igriciben: Szekeres Ilonáé, Hevesen: Gyano Józsefé, Poroszlón: Csutak Károlyé.

Elégséges minősítésűek Bükkaranyoson: Tóth Béláé, Harsányban: Kalóz Istváné, Soós Ferencé, Tibolddarócon: Farkas Sándoré, Böcsön: Bárány Istváné, Tiszanánán; Szabó Ferencé.

Még a tanítóváltásokról kell megemlékezni. Nyugdíjba mentek: Kiss Ferenc ig. tanító Mezőcsátról, Böcsről Szilágyi Benő, Tizakesziből Hajdú Zoltán, Szirmáról Ihász Károly, Hejőpapiból Asztalosné Domokos Sarolta, Miskolcra Rácz Árpád. A hú munkásoknak adjon a Mindenható a jól megérdemelt nyugalom éveire lelki-testi egészséget, megelégedéssel teljes hosszú életet. Helyükre Hejőpapiban Várhegyiné Székely Saroltát, Tizakesziben Varga Jánost, Böcsre pedig Gaál Gyula tanítókat választották meg jó reménységgel. Tanítóállásaikat kölcsönösen elcserélték: Mezőkeresztesről Nagy Károly, Orosz Bélával Mezőcsátra; Mályiból Járdánházi József, Tóth Ferencel Hejőszalontára. Mezőcsáton, Szirmán és Miskolcon az üresedésben levő állásokat ideiglenesen kiegészítő tanerőkkel töltötték be. Legyen működésükön Istennek áldása!

Örömmel jelentem végezetül, hogy az Országos Testnevelési Tanács 12 éves hűséges és eredményes leventeoktatásáért díszoklevéllel, Borsodvármegye Testnevelési Bizottsága pedig elismerő oklevéllel tüntette ki Örvendy István tiszadorogmai tanítót. A megérdemelt kiténtetéshez Egyházmegyénk is szerencsekívánatait küldi.

A ref. öntudat, vallásos nevelés és az egyházas érület fejlesztése képezte ebben az évben is népiskolai oktatásunk sarkpontját. A fegyelem és fegyelmezés ellen sehohsem tétetett kifogás. Az iskola-látogatói jelentésekből megállapítható, hogy az elmúlt tanév is nagy és nehéz küzdelmekkel volt teljes, de eredményeit tekintve, értékes esztendeje volt egyházmegyénk tanügyi életének.

Magamat és jelentésemet a Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés nagybecsű jóindulatába ajánlva, vagyok

Ládházán, 1936 október 12-én.

mély tisztelettel kész szolgája:

Balogh János

egyházrn. tanügyi biz. jegyző.

A fenti jelentéshez olvastuk a tanügyi bizottság jegyzőkönyvét: „*Jegyzőkönyv.* Készült Miskolcon, 1936. okt. 13-án tartott alsó-borsodi egyházmegyei tanügyi bizottság üléséről.

Jelen vannak: Pósa Péter esperes, mint elnök, Román Ernő, Tóth Sándor, Kiss Elek, Benke József, Molnár Béla, Körösi József lelkészek; Barsi Lajos, Mizser Lajos, Tokaji Nagy Kálmán, Trencsényi Pál, Lovász Pál és Balogh János tanítók, utóbbi, mint tanügyi biz. jegyző is.

Elnök szeretettel üdvözlí a megjelenteket. Fájó szívvel ecseteli azt a szomorú veszteséget, mely tanügyünket Dr. Baltazár Dezső halálával és tanügyi bizottságunkat — a 20 évig lelkiismeretes pontossággal és nagyyszerű hozzáértéssel dolgozó elnökének — boldog emlékkű Gaál Ferencnek elhalálózásával érte. Majd fölkérte Balogh János tanügyi biz. jegyzőt, akit előzőleg már megbízott a tanügyi

biz. elnöki jelentés megszerkesztésével, hogy a bizottság elé terjesztendő javaslatait ismertesse.

Jegyző tolmácsolta a megboldogult tanügyi biz. elnöknek a bizottsághoz intézett búcsú-szavait, amit mély meghatottsággal vettek tudomásul.

Az alábbi javaslatot fogadta el a tanügyi-bizottság és határozta el a Nt. Egyházmegyei Közgyűlés elé való terjesztésüket jóváhagyó tudomásvétel és határozati erőre való emelés végett.

1. Mély tisztelettel felkéri tanügyi bizottságunk a Nt. Egyházmegyei Közgyűlést, méltóztassék utasítani Hejőszalontá és Mezőkeresztes egyházközségeket, mint iskolafenntartókat, hogy iskoláik újjáépítését szorgalmazzák. (Mezőkeresztesen a Szabó G. László tanterme átalakításra szorul).

2. Lajos István böcsi és Soós Dezső tiszapalkonyai nagybuzgó-ságú és mindig kiváló eredménnyel működő tanítókat — igazgatói címmel való kitüntetésre javasolja fölterjeszteni a főtiszteletű Püspök Urhoz.

3. Méltóztassék újból elrendelni, hogy a három és a háromnál több tanerős iskolákban a havi módszeres tantestületi értekezletek tartassanak meg, gyakorlati tanítások, előadások, értekezések tartásával és bírálatával. Az értekezletekről módszeres jegyzőkönyvek vétessenek fel és azt az iskolalátogatók nézzék át s esetleges észrevételeiket tegyék meg azokon, egyuttal pedig számoljanak be jelentéseikben a tanügyi elnöknek is ezekről.

4. Takács Mihály felsőábrányi lelkipásztor javasolja, hogy a szórványokban élő ref. tankötelemek számára szerkesztessék egy könnyednyelvezetű összefoglaló hittankönyv. Tanügyi-bizottságunk pártolólág terjeszti elő a javaslatot.

5. A törpe iskoláknak — árva, vagy lelenc-gyermekekkel való benépesítését tisztelettel javasolja tanügyi-bizottságunk, hogy a bezárás veszélyét elkerüljék ezek az iskolák.

6. 276/1936. számú konventi határozat értesíti az iskolafenntartó egyházakat a Vk. Miniszter Ur 78.659/1935. VI. ü. o. szám alatt az iskolatermek szaporítása és új tanítói állások szervezése tárgyában kiadott rendeletéről, mely szerint — a tárcája költségvetésében erre a célra előirányzott összegek felosztása a beérkezett kérelmek jogosultságának megfelelően nyer érdemi elintézését.

7. A 291/1936. sz. konventi határozatban a Vk. Miniszter Ur 70.057/1934. v. ü. o. szám alatt értesíti Egy. Konventünket, hogy jövőben a nem állami tanítói állások segéd, vagy rendes tanítóval választás útján csak minden év aug. és szeptember hónapokban tölthetők be. Azonban elhalálozás következtében megüresedett államségélyes nem állami tanítói állás helyettes tanerővel azonnal, tehát a 3 hónapi kegyeleti idő letelte előtt is betölthető és az így betöltött helyettes-tanítói állásra államségély kérhető.

8. A 281/1936. sz. konventi határozat a beíratási díjakról való elszámolástól a multa nézve eltekint s a beíratási díjak szabályszerű

kezelését az 1936/37. isk. évben azonban már — a Vk. Min. Urral egyértelműleg Egyet. Konventünk is szigorúan megköveteli. (Prot. Internátusi alap csekk száma: 65.396.)

9. A 283/1936. sz. konventi határozat elrendeli az iskolát fenntartó egyháznak, hogy iskolai kiadásai közé a tanítók összes helyi, úgy pénzbeli, mint termény, szolgálmány és bárminemű természetbeli járandóságait, az adókat, nyugdíjjárulékokat s összes dologi terheiket vegyék fel, hogy így az egyházaink által viselt iskolai terhek pontosan megállapíthatók és kimutathatók legyenek. (Mert eddig a valóságnál lényegesen kevesebbet mutattunk ki).

10. Tanügyi-bizottságunk az iskolalátogató küldöttségek működésére vonatkozólag jónak látja és szükségesnek tartja az egy körzetben való 3 éves látogatási ciklus fenntartását. Továbbá a május közepétől — június közepéig való látogatás megengedését, a látogatási jegyzőkönyvek nyomtatványainak előre való szétküldését, hogy azokba a statisztikai adatokat iskolánként előre beírassák a tanítók. Továbbá a hat iskolalátogatói körzetnek hét körzetbe való beosztását.

11. A 270/1936. sz. alatt Egyet. Konventünk a tiszáninneri egyházkerületnek a népiskolai vallásitanítási szemináriumok rendezésére vonatkozó javaslatát elfogadja s költségkímélés céljából e szemináriumoknak a tanítóegyesületi járásköri és közgyűlésekkel kapcsolatos megrendezésére az egyházmegyei tanügyi-bizottságokat felhívja. E szemináriumokra az egyházmegye területén működő lelkészek, segédlelkészek, vallásitanítók és teológusok is meghívandók.

12. 209/1936. sz. konventi határozatban a Konvent tankönyvbizottsága bejelenti, hogy az új népiskolai tankönyvek az 1937. év szeptemberében használatba vehetők. Tanügyi-bizottságunk a legmélyebb tisztelet hangján, de határozottan tiltakozik az új népisk. tankönyvek bevezetése ellen azért, mert nemcsak az iskolázttató szülőkre jelent újabb csaknem kibírhatatlan megterhelést, hanem népiskoláinknál működő segély-kölcsönkönyvtárakat is teljesen megsemmisíti az új tankönyvek bevezetése.

Iskolalátogató küldöttségeink megbízatása lejárván, mély tisztelettel lemondanak és hálásan megköszönik a Nt. Egyházmegyei Közgyűlés bizalmát megbízatásukra vonatkozólag.

A Vk. Miniszter Ur egyházmegyéink tanítói közül hármat bízott meg körzeti iskolafelügyelői teendővel, akik egyuttal egyházmegyei isk. látogatók is voltak; a nevezettek — nem kálvinista Sionunkkal szemben való hűtlenségből, hanem részint körzeti isk. felügyelői teendőikkel járó elfoglaltságukra való tekintettel, részint tanítótársaikat szerepkörhöz való juttatás végett, a legnagyobb sajnálatukra ezidő szerint nem tudnak egyházmegyei isk. látogató tisztséget vállalni.

Tanügyi bizottságunk mély tisztelettel javasolja és megválasztásra ajánlja a Nt. Egyházmegyei Közgyűlésnek tanügyi biz. elnöknek Molnár Béla tiszatárjáni lelkipásztort.

Iskolalátogatási küldöttségek lelkészi tagjaiul: Tóth Sándor, Kiss Elek, Benke József, Kőrösi József, Perjési László, Kovács József és Arday László lelkészeket.

Iskolalát. küldöttségek tanító tagjaiul: Mizser Lajos, Lovász Pál, Várhegyi Lajos, Jakab Imre, Erdős Károly, Nagy Dezső és Váradai Sándor tanítókat.

Több tárgy nem lévén, elnök a gyűlést bezárta.

Kmf.

Balogh János
tanügyi biz. jegyző.

Pósa Péter
esperes.

Közgyűlésünk, úgy a tanügyi jelentést, mint a tanügyi bizottsági jegyzőkönyvet tudomásul veszi s a munkálkodóknak köszönetet mond.

A javaslatokat elfogadja. A t. ü. bizottsági elnököt már megválasztotta e javaslat alapján. Az iskolalátogató küldöttségeket így választja meg. (B. I.)

13. Elnökség jelenti, hogy a mult évi közgyűlés óta egyházmegyei bíróságunk két ízben tartott időszaki tárgyalást. F. év 9-én Miskolcon a tiszaszederkényi lelkészválasztás ellen beadott panasz ügyében és f. évi július 8-án ugyancsak Miskolcon az ároktői gondnok- és presbiter-választás, — a poroszlói presbiterium Jakab Imre tanító elleni és Lakatos L. István újlőrincfalvai lelkipásztor fegyelmi ügyében.

Tudomásul szolgál.

(N. B.)

14. A bírósági ülés idejét

közgyűlés ma d. u. 3 órára tűzi ki.

(N. B.)

15. Segédlelkészeink jelenlegi beosztása esperesünk jelentése szerint a következő: 1. Átány: Kádár Zoltán, 2. Böcs: Iglay Ferenc, 3. Cserépfalu-Mezőkövesd: Szombathy László, 4. Diósgyőr-Pereces: Kolumbán György, 5. Eger: Nagy András, 6. Hejőcsaba: Andrassy Ferenc, 7. Mezőnyék-Ládháza: Kolláth Károly, 8. Mezőcsát: Kiss Péter, 9. Mezőkeresztes: Csiszár Attila, 10—14. Miskolc: Császár József, Hubay Lajos, Molnár Pál, Veres Imre, Novotny Gyula, 15. Noszvaj: Bertha Barna, 16. Poroszló: Kiséry Béla, 17. Tizsanána: Tóth Lajos, 18. Tiszaszederkény: Kalmár András.

Fodor Lajos a gömör-tornai Perkupára, Kenyeressy Károly az alsözempléni Berzékre választatott meg rendes lelkipásztornak, őket áldáskívánatok mellett bocsátottam el egyházmegyénk kötelékéből. Szilva Sándor, Turáni T. Ferenc és Pósa Dezső egyházmegyénkben nyertek rendes lelkész-állást, helyükre a már tavaly bekebelezett s.-lelkészek alkalmaztattak a még be nem kebelezett Kalmár Andrással együtt.

Stéphán László esperesi elbocsátóval Alsözemplénbe távozott, helyére onnan Csiszár Attila jött, aki Kalmár Andrással a heves-erdőteleki missziói s.-lelkészként alkalmazott Benyhe Imrével együtt

bebebeleztetését kéri. Létszámfeletti bebebeleztetésüket kéri: Sebestyén Sándor, Vataj László, Bertha Zoltán és Erdélyi Dezső s.-lelkészek.
Kérem, méltóztassék mind a 7 s.-lelkészt bebebelezni.

A felsoroltakon kívül létszámfeletti s.-lelkészként nyilvántartatik: Fejérváry Zoltán, Kalmár Lajos, Bíró Sándor és Harangi László.
Összes létszám: 27.

Tudomásul szolgál. A 7 segédlelkészt bebebelezzük.
(N. B.)

16. Esperesünk a tiszaozlári lelkészárvák segélyalapjáról jelentést tesz:

„Nagyfiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

A tiszaozlári lelkészárvák segélyalapjáról a következő jelentést terjesztem be:

A múlt évi közgyűlés idején betétkönyvön volt 1651 P. Ebből Aladár és Béla részére igénybe vett a számadást okmányokkal igazolt gyám 1596.40 P összeget. Edit nevelőapja — a gyámhatóság hozzájárulásával — ingatlanvásárlás céljaira kapott 2621 P 50 fill.-t. E célból a Kálvineumnál letétként volt 3601 P 50 fill. is igénybe vétetett, az ebből fennmaradt 980 P betétkönyvre tétetett s ezzel — az időközi kamatokat is beszámítva — jelenleg 1488 P van az általunk kezelt betétkönyvön. Ez az egész összeg az alsóborsodi gyűjtésből még meg van, mint az árvaék tulajdona. Ebből, miután Zoltán már az előző évi jelentés szerint kikapta a részét, Aladár, Béla és Edit részesednek a következőképen: Aladáré 1052.32 P, Béláé 217.84 P, Edité 217.84 P. Ez a három összeg 1488 P. Béla neveltetése már felemésztette a reá eső részt, Edit részére ingatlanban van befektetve s így őket csak az időközi kamatok reájuk eső hányada illeti meg, míg Aladárnak ezenfelül még elköltetlen 834.48 P-je van, amihez 217.84 P kamatot hozzáadva jön ki a fent kimutatott 1052.32 P összeg.

Kérem jelentésem tudomásulvételét s jelen közgyűlésünk határozatának — jelentésemmel együtt — Borsod, Gömör és Kishont k. e. e. vármegyék árvaszékéhez megküldését.

Miskolc, 1936 október 10.

Pósa Péter s. k.
esperes.“

Közgyűlésünk megköszönve a szolgálatot, a jelentést elfogadja.
(N. B.)

17. Benke József előterjeszti belmissziói jelentését az 1935—36. évről:

A legutóbbi jelentésemben annak a véleményemnek voltam bátor kifejezést adni, hogy a hivatalos belmisszió csődöt mondott. Ezt a megállapítást — amit lényegében most is fenntartok — azóta már visszhangképen másoktól is hallottam s úgy érzem, sokan egy kis jóleső érzéssel vették tudomásul, azt következtetve ebből, hogy akkor

napirendre térhetünk felette, fel vagyunk mentve a további felelősség, esetleg munka alól is. Ez azonban — a bm. csődjét így értelmezni, igen nagy tévedés volna. Mert kétségtelen, hogy az eddig követett munkamódszerek kiélték magukat, ha nem is hozták meg a kívánt eredményt, sokat végeztek s nem volt hiábavaló. Felelősséget ébresztettek, vagy legalább is nyugtalanítottak, hogy az idők és az élet gyors íramában nem lehetünk tétlenül. Gondoljunk csak a 20–25 év előtti bm.-mentes lelkészi szolgálatra, amikor az adminisztráción s esetleg a községi közéletben való részvételen kívül a pásztori munka kimondottan a liturgiális szolgálatban merült ki. A hivatalos bm. igenis megmutatta, hogy kell gyermekgondozás, ifjúsági munka, szükség van a felnőttek intenzívebb pasztorálására stb. Vagyis keretet adott, amely keretek általánosságban minden gyülekezetünkben kitöltettek. Az ezekről való beszámolásom ezúttal nem lesz egyéb számadatok felsorolásánál, sokkal inkább szükségét látom, lelkiismeretünk elé állítani azt a kérdést, vajjon megelégedhetünk-e a hivatalosan elénk adott bm. keretek egyszerű kitöltésével s nem kell-e arra gondolnunk, hogy sokszor éppen azért kedvetlenedünk el, a missziói munkákkal szemben mutatkozó közönyösség miatt, mert nem tudjuk, miért végezzük azt s mit tartunk valóban eredménynek? Erre a kérdésre kell a feleletet megtalálnunk s a magunk elé tűzött céllal tisztában lennünk, mert ez adhatja meg munkánknek további irányát. Mi a munkánk célja, miben várjuk az eredményt? Hogy nemcsak önmagáért végezzük, az már nem lehet kétséges egy Istentől elhívott munkás előtt sem, aki nem béres munkát akar végezni. Azt mondjuk talán, hogy Isten dicsőségére, egyházunk felvirágozására? Ez igaz, de féltő, hogy ez így magában üres szólamná válik, ha nem áll tisztán előttünk, hogy miben dicsóíttetik meg a mi Urunk s miben látjuk egyházunk felvirágozását. Hogy megtelnek templomaink, megkétszereződik úrvacsorázóink száma, szívesebben fizetik a párbért — mégha legalább ennyi eredményt is könnyelhetnénk el, — sajnos, nem dicsekedhetünk ennyi eredménnyel sem — vajjon a Jézus, vagy akár csak Kálvin János szemével nézve is a dolgokat, — ennyivel megelégedhetnénk? Nem éppen az a baj, hogy a keresztyénség templomí vallássá lett, amely nem hatja át az életet, ref. hitünk makacs nyakassága, amely megadja ugyan Istennek ami az övé, mégha párbért értünk is ezalatt, de a Jézus ítélete ugyanaz lesz felőle, mint a vallási s egyházi öntudatával kérkedő, templom közepén imádkozó farizeusról, akik bizony sokszor megemésztik az özvegyek házát és az árvák vagyonát, „vallják, hogy ismerik az Istent, de cselekedeteikkel tagadják“, Titus 1:16. Református öntudatra nevelni népünket, — szoktuk hangoztatni. Hiszen ez megvan, sőt jobban is mint kellene, még bm. szolgálat nélkül is. Nem válik-e öntudatosá még a legistentelenebb, legtemplomkerülőbb hívünk is, ha katolikussal, pláne szektával kerül szembe, hogy szinte ölni tudna „hitéért“. Nem voltak-e öntudatosak a Jézus-korabeli zsidók, akár vallási gyakorlatukat, akár egyházszeretetüket, vagy áldozatkészségüket tekintjük, mégis az róluk az ítélet, hogy: jaj néktek... Nincsen-e ma is sok gyülekezetünk, ahol nincs panasz a templom-

járásra, úrvacsorában való részvételre, sőt még harangot, orgonát is szereznek, mégis az Úr ítélete nem lehet más, mint a gyümölcs-telen fügefáról, melyen volt lomb, de nem termett gyümölcsöt?!

Nyilvánvaló, hogy egyházi munkamódszerünk gyökeres reformálásra szorul. Ennek a lényegét pedig abban látom, hogy az egyház, a gyülekezet, a tömeg misszionálása helyett az evangelizációnak az egyénre kell irányulni. Mert ismét mondom, amit sokszor hangoztattam, hogy sem az egyházat, sem a népet nem lehet megtéríteni, nem lehet Krisztushoz vezetni, de igenis lehet és kell az egyént. Ezt igazolja eddigi követett munkánk csődje, amikor lassan elnéptelenedtek összejöveleteink, megfogyott a tömeg, ellanyhult az érdeklődés. Ebben az értelemben következett be az a bizonyos csőd. Hála Istennek, mert így legalább rájövünk, hogy nekünk embereket, egyéneket kell Krisztushoz vezetni, egy emberért kell tusakodni, a szerint a módszer szerint, amit Jézus így ad elénk: embereket hallászatok! Ha ezt tűzzük ki magunk elé célnak, az eredmény is meglesz, mégpedig drága, örvendetes eredmény, mert egyetlen egy léleknek a megtérésén nemcsak a mennyei seregek örülnek, de nekünk is nagyobb örömet fog jelenteni, mintha állandóan telve volna templomunk igazakkal, kiknek nincsen szükségük megtérésre.

Ebből következőleg munkánknak kettős irányúnak kell lenni. Egyik az ébresztés, másik a pasztorálás. Az elsőt, az ébresztés munkáját szolgálja az evangelizáció, amelynél nem az a fontos, hogy ki végzi, de hogy Isten lelke végezze, neki átadott szíveken. Enélkül nem értik meg a lelkek a jó Pásztor hívó szavát, s nem törí át az Ige a közönyös szívek kemény burkát. A felébredt és megtért lelkek további gondozására szükség van egy szűkebb közösségre, ahol tovább gondoztatnak, növekedhetnek, mert ha ez a közösség nincs meg, akkor inkább maradjanak meg álomban, mert a mi mostani népegyházunk nem közösség, nem gyülekezet, nem mederbe fogott élő víz, akkor inkább várunk kell arra, míg Isten előhossa a hitvalló egyházat, aminek eljövele az idők jeleiből ítélve nincs messze. Jaj nekünk, ha készületlenül ér, ami eljövendő. De ahol már megvan a megtért lelkek öntudatos közössége, ott nyugodtan le lehet várni az eljövendő időket, a mai kor megítélését.

Minekünk a mi tagjaiban széthulló egyházunkat úgy kell tekinteni, mint egy munkamezőt, ahol a kegyelem idejét felhasználva munkálkodni kell, s lelkeket egyenként megnyerni. Hiszen munkamezőnek tekintik egyházunkat a szekták, sőt a kommunisták is. Habár a jelentések azt mondják, hogy a szekták nem hódítanak, mégsem így áll a dolog. Abban az értelemben, hogy nem térnek ki az egyházból, — tényleg nem hódítanak, de ők már ezen túl vannak, egyszerűen hivatalosan nem térnek ki, de viszont ott vannak az u. n. „gyülekezetben“, ott érzik jól magukat, lélekben háttáfordítva templomnak, egyháznak. Semmi másért, de mert ott közösséget találnak, s hitük célt nyer a más lelkek megnyerésében. Sajnos az általános köztudatban az van, hogy a megtérés szektárius gondolat. Vagy nem hangoztatjuk eléggé, vagy csak elméletben valljuk s nem vonjuk le a gyakorlati következményét. Nekünk embere-

két kell téríteni, első feltételeként tekintve az újjászületésnek, ami nélkül nincs üdvösség, de nincsenek munkatársaink sem. A megtérés és újjászületés által az üdvösség bizonyosságára eljutott lélek munkatársunkká válik. Nem olyanná, mint a jelenlegi egyetlen munkatársunk, a törvénnyel rákényszerített tanító, vagy a telekkönyv alapján megválasztott presbíter, de mint akik a Lélektől kényszerítve munkálkodnak. Nemcsak eddigi munkánk értékmérője, hogy hány ilyen munkatársunk van, de az igazi eredmény feltétele is, mert kétségtelen, hogy a mindjobban szélesülő munkamezőn a magunk ereje révén. Amiként a hajó kormányosa nem töltheti be egymaga a fűtőnek, gépésznek, szakácsnak, matróznak stb. szerepét, feladatát, azonképpen a lelkipásztornak is az egyház hajójának kormányán állva, éber szemekkel, imádkozó lélekkel kell vigyázni, irányítani minden munkát, felelősséget érezve mindenért, hogy minden jól, rendszerben folyjon s a hajó célt érjen utasaival együtt. Nagy tévedés, ha mi feltétlenül az intelligenciából várjuk a munkatársakat. Ezért csalódunk legtöbbször a vélt munkatársakban, akiknek kis felbuzdulásuk igen hamar lelohad, megúnván a dicsőség nélküli szolgálatot. Az Isten kiválasztó Szent lelke nemcsak munkatársakat ad a leg-egyszerűbb emberek közül, de intelligenciát is, bölccsé tesz, ami nem függ az iskolázottságtól. A misszionált lélek munkatársunkká válik. És a munka a legjobb nevelő.

Ezekről beszámolva, jelenthetem, hogy a miskolci és ónodi körök együttesen 5 értekezletet tartottak, a tiszamenti járáskör lelkészei két alkalommal jöttek össze, egyszer Cserépfalu és környéke, egyszer pedig a mezőkeresztesi járás lelkészei és tanítói tanácskoztak a teendők felől, mindezekben az értekezleteken nekem is szerencsém volt személyesen résztvennem és szolgálnom. Nem tartotta meg értekezletét a mezőcsáti és emődi, illetve hegyközi járás.

Isten lelke munkálkodik, nekünk nem lehet okunk a csüggedésre, ha tudjuk, hogy nem bizonytalanra megyünk, mert ha nem is látjuk sokszor munkánk gyümölcsét, Isten nem fogja aratás nélkül hagyni a vetést. Az Ő kegyelme azonban nyilvánvalóvá teszi sokféleképen, hogy a mi hitünk meggyőzi a világot.

Jelentésem tudomásulvételét kérve, mély tisztelettel vagyok

Hejőpapin, 1936 október 13-án.

alázatos szolgálója:

Benke József

e. m. missziói előadó.

Előadó jelentését bm. bizottság letárgyalván, annak a véleményének hangsúlyozásával, hogy a missziói munka követendő új irányát a tömegmunka helyett az egyéni — személyes pasztorációban látja — jelentést teljes egészében az egyházmegyei közgyűlés elé terjeszti.

Közgyűlésünk a Belmissziói Bizottság által letárgyalt s elfogadott, itt is felolvasott jelentésért köszönetet mondva, azt tudomásul veszi.

(B. J.)

18. Dr. Mátyás Ernő, a sárospataki theol. akadémia igazgatója azzal a kéréssel fordul a közgyűléshez, hogy a lelkészek által, a mult esztendőben a sárospataki szegény theológusok felsegélyezésére megajánlott, lelkészenkénti 1 pengő segélyt ez évben is fizesse be a theológus segélyalapra.

Közgyűlésünk a kérelmet szeretettel ajánlja az egyházmegye lelkészikarának a figyelmébe s kötelezően ki mondja, hogy egyházmegyénk minden lelkésze ez évben is erre a célra 1 pengőt az egyházmegyei pénztárba fizessen be. (T. S.)

19. A tiszaozlári egyházközség beterjeszti az 1936. évi február 26-án, majd 1936. évi május hó 10-én tartott presbiteri gyűléseinek ama kérését, hogy a csaknem teljesen róm. kath. Hejőkürt, mint szórvány, Tiszatarjánától — Tiszaozlárhoz csatoltassék. A tiszatarjáni egyházközség presbitériuma az 1936. május hó 3-án tartott gyűlésén egyhangú határozattal hozzájárult a tiszaozlári egyház kérelméhez. A tiszaozlári egyházközség híveinek a saját községük határában 255 kat. hold földjük van, míg a községgel közvetlenül érintkező hejőkürti határban 463 kat. hold föld van a tiszaozlári hívek birtokában. Épen ezért, hogy a tiszaozlári egyházközség létérdekét veszélyeztető egyházi adózási anomáliák megszűnjenek, kívánatos, hogy Hejőkürt, mint szórvány, Tiszaozlárhoz csatoltassék.

Egyházmegyei közgyűlés, miután az érdekelt tiszatarjáni egyházközség az átcsatoláshoz egyhangú határozattal hozzájárult, Tiszaozlárnak pedig létérdeke az átcsatolás, — kérést teljesíti s Hejőkürt községet, mint szórványt Tiszaozlárhoz csatolja s e határozatát az egyházkerületi közgyűléshez megerősítés végett felterjeszti. (T. S.)

20. Gálos Gyula máv. főintéző, a Mezőkeresztes—Mezőnyárad állomáson s a vasúti vágány mellett lakó református vallású vasúti hivatalnokok és alkalmazottak nevében azzal a kéréssel járul az egyházmegyei közgyűlés elé, hogy a Mezőkeresztes—Mezőnyárad állomáson s a vasúti vágány mellett lakó református hívek, akik eddig a felsőábrányi ref. egyházhoz voltak mint szórvány beosztva, véglegesen a mezőkeresztesi egyházhoz csatoltassanak. Kérésük indoklására felhossa, hogy amíg Felsőábrány 6, addig Mezőkeresztes 3 kilométerre van az állomáshoz. Eddig is Mezőkeresztesre jártak templomba s onnan vették igénybe az egyházi szolgálatot s társadalmilag is odakapcsolódtak. E kérésüket úgy a felsőábrányi, mint a mezőkeresztesi egyház presbitériuma elé is terjesztették s a becsatolt jegyzőkönyvi kivonatok bizonyossága szerint a felsőábrányi egyházközség presbitériuma 1936. febr. hó 17-én, a mezőkeresztesi egyházközség presbitériuma az 1936. ápril. 29-én tartott presb. gyűlésen hozzájárult a kérés teljesítéséhez.

Közgyűlés a Mezőkeresztes—mezőnyárad állomáson s a vasúti vágány mellett lakó református híveket, mint

szórványt a mezőkeresztesi egyházközséghez csatolja s határozatát az E. T. I. t. c. 18. §-a alapján az egyházkerületi közgyűléshez jóváhagyás végett felterjeszti. (T. S.)

21. Az ároktői presbitérium beterjeszti az 1936. év aug. hó 2-án tartott presbitéri, az 1936. aug. hó 30-án, majd az 1936. év szept. hó 6-án tartott közgyűlési jegyzőkönyveit, amelyekben arra kéri a közgyűlésünket, hogy az egyházmegyei tanács által sürgősen elkészíteni rendelt, de a jegyzőkönyvek bizonyossága szerint a hívek egyrésze által tudatosan megíúsított adókulcsmegállapítást és adókivetést az egyházmegye eszközölje. A jegyzőkönyvekből szomorúan állapítható meg a gyülekezet javáért, lelki és anyagi gyarapodásáért 26 éven hűséges sáfárként munkálkodó lelkipásztor s a jószándékú presbitérium tusakodása a gyülekezet egy csekély, de hangos részének rosszakaratú s mindent elgáncsolni akaró törekvésével szemben. A belső harc következményeként az egyház adósságai fenyegetően emelkednek s csak egyetlen megoldás lehetséges, a presbitérium által már elfogadott s súlyosnak nem mondható párbér kilónkénti 8–10 filléres adókulcs életbeléptetése.

Közgyűlésünk, mivel az ároktői adóügy rendezése égetően sürgős és fontos, az E. T. VII. t. c. 19. és 31. § alapján egy bizottságot küldi ki, azzal az utasítással, hogy a fenti törvénycikkek rendelkezései szerint járjon el. Szabó József és Bay Bertalan tanácsbírákat küldi ki, kérve, hogy végzett munkájukról a jelentést espereshez terjesszék be. (T. S.)

22. A kistokaji református egyházközség jóváhagyás és megerősítés végett beterjeszti a Négyessy József egyházzogondnok mint bérbeadó és Vitályos János és társai kistokaji lakosok mint bérbevevők között 1936. aug. 16-án a kistokaji egyház tulajdonát képező földre vonatkozó haszonbérleti szerződést 3 példányban.

Közgyűlésünk a szerződést jóváhagyja azzal, hogy az E. T. I. tc. 40. § e) és f) pontja szerint, a lelkipásztor is írja alá. (T. S.)

23. A bükkaranyosi egyházközség közgyűlésünk elé terjeszti jóváhagyás és megerősítés végett, presbitéri és egyházközségi közgyűlési határozattal megerősített, 4—4 példányban kiállított, módosított lelkipásztori és kántortanítói díjleveleit. A módosítás kártacsökkenést nem jelent. Kiküszöböli a párbérszedés kellemetlenségeit és stabilizálja a lelkész és kántortanító fizetését.

Közgyűlésünk a bükkaranyosi lelkipásztori és kántortanítói módosított díjleveleket jóváhagyja és megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlés elé terjeszti. (V. P.)

24. A tiszapalkonyai egyházközség beterjeszti presbitériumának azt a kívánságát, hogy a lelkipásztor által használt 16 hold kaszáló-

ból 6 hold az egyháznak adassék át, mert az 1863. évi tagosítás alkalmával az egrí káptalan 10 magyar hold földet adott a lelkésznek és 6 holdat külön az egyháznak, amely 6 hold bizonytalan időben és nem ismert körülmények között ment át a mindenkori lelkész használatába.

Közgyűlésünk a tiszapalkonyai egyházközség presbitériumát kérelmével elutasítja, mivel az 1863. év után kelt lelkészi díjlevelek kifejezetten 15 hold kaszálót biztosítanak a lelképásztor részére. Ha ennél többet használt volna, a 15 holdon felüli többlet illeti csak az egyházközséget. (V. P.)

25. A közgyűlésünk előtt gyakran szerepelt kisgyőri tanítói lakásügy, a múlt őszi egyhm. gyűlésünk rendelkezése szerint, küldöttség kiszállásával sikeres elintézészt nyert, úgy, hogy a politikai község abból a 2360 pengőből, amivel az egyháznak iskolaépítéshez járuló segély címen tartozik 1936 január 1-ig, 2000 pengőt rövidesen visszafizet, amelyet költségvetés szerinti mennyiségben az egyház kölcsönveszi, a tanítói lakás és kerítés javítására fordítja és kötelezi magát, hogy a felhasznált összeget annak szükségessége esetén, rendeltetési céljára azonnal visszafizeti. A kisgyőri presbitérium jóleső megnyugvással vette az elintézészt, kötelezte magát a felhasználandó összegnek, szükség esetén, rendeltetési céljára való visszafizetésére. A lakásrenoválás megfelelő módon már meg is történt.

Tudomásul szolgál. (V. P.)

26. A mezőcsáti egyh. közs. presbitériuma felterjeszti jóváhagyás végett azt a határozatát, amellyel a költségvetésükben évről-évre felvett 500 pengőt két lelkészre, Tóth Sándor és Simon Béla között 250—250 P egyenlő arányban, személyi pótlék címen kifizetni rendeli.

Közgyűlésünk a mezőcsáti presbitérium határozatát jóváhagyja úgy, hogy az minden évben újabb presbitéri határozattal ujjtassék meg. (V. P.)

27. Egyházkerületünk 1935. évi közgyűlésének 122. sz. határozata alapján tárgyaltuk Kovács Dániel abauji egyh. m. világi jegyző családvédelmi előadását és javaslatait, melyben a statisztika tükrével világít rá hazánk sok olyan betegségére, mint házasságkötések apadás, gyermekszületések csökkenése, a törvénytelen igyermek, öngyilkosok számának növekedése és a legszörnyűbb magyar betegségre, az egykésre, amely betegségek nyomán ott jár a pusztulás, a magyar haldoklás. E szörnyű betegségek orvossága a jó Istennél van és az Őbenne vetett hitünkől fakadó elhatározásainkban. 27 §-ba foglalja össze e betegségek gyógyítását célzó javaslatait.

Közgyűlésünk átérzi azt a rendkívül nagy felelősséget és kötelességet, mely a magyar nemzettel összeforrott

és vele mindig egy református egyházunkra hárul, a házasság, a család, a gyermek és az ezekkel kapcsolatos kérdésekben is. Szükségesnek és időszerűnek tartja az egysegés állásfoglalást, ezért Kovács Dániel javaslatait magáévá teszi a 19. és 27. §-ok kivételével és e javaslatokat az egyházkerületi közgyűlés elé felterjeszteni határozza. (V. P.)

28. A tiszáninneni egyházkerület közigazgatási bírósága 1935. évi november hó 15-én hozott jogerős ítéletében arra utasította esperesünket, hogy az egy református egyházközséget alkotó Belsőbócs és Külsőbócs különálló nagyközségek református hívei között a jogviszonyt rendezését az E. T. I. t. c. 17. §-a szerint kísérelje meg. Ugyanis az egyházközség vagyoni ügyei és fizetési kötelezettségei körül huzamosabb idő óta ellentétek mutatkoznak a két politikai község református tagjai között. Ennek a rendelkezésnek a végrehajtása során a külsőbócsi 112 egyházközségi választó közül, 81 választó, 1936. február 4-én a bőcsi lelkipásztor elnöke alatt, szószékből kihirdetett időben értekezletet tartott. Ezen az értekezleten úgy határoztak, hogy Belsőbóccsal továbbra is egy református egyházközséget kívánnak alkotni abban az esetben, ha a külsőbócsi, bíróilag már jogerősen megállapított iskolaépítés költségeit közösen viselik és ezentul is közös marad minden költség. Ellenkező esetben ők teljesen önálló egyházközséggé kívánnak alakulni s ebben az esetben kérik a közös vagyomból az őket megillető résznek a kifizetését.

Belsőbócs is tartott 1936. február 18-án egy ilyen értekezletet, melyen a 176 egyházközségi választóból 58 volt jelen. Ezen az értekezleten úgy beszéltek meg az ügyet, hogy a „leghatározottabban kijelentik”: nem kívánnak Külsőbócs reformátusaitól elszakadni. Csúpán bizonyos közigazgatási viszony-rendezést óhajtanak.

Esperesünk 1936. március 17-én személyesen elnökölt azon a presbitéri gyűlésen, amelyen az egyházközség jogviszonyának az E. T. I. t. c. 17. §-a szerinti rendezése tárgyában a következőket „ajánlotta”:

„A két községben lakó református egyháztagok, társegyházközséggé alakuljanak, külön gondnokkal, presbitériummal, költségvetéssel és zárszámadással. Közös maradna a lelkipásztor, a templom és a lelkészlak. Ez utóbbiak fenntartási költségeit közösen viselnék. Az iskolai terheket mindkét egyházközség a maga pénztárából fedezné. Megállapította (esperes), hogy régi feljegyzések szerint iskolai alapvagyon, temetőföld, tagbirtok és tanítói javadalmi föld címén: Belsőbócsnak 26 kat. hold és 333 négyszögöl, Külsőbócsnak 19 kat. hold, 877 négyszögöl illetmény jutna. Ez utóbbi birtokok feletti rendelkezés joga, a megszabott törvényes kereteken belül mindkét egyházközség külön presbitériumát illetné. A közös birtokot illető határozat-hozatalra, a két presbitérium közösen összehívott gyűlése jogosult. Ugyanígy gyakorolnák az egyházközséget megillető szavazati jogot is. A presbitérium tagjainak száma: Belsőbócsön 16-ban, Külső-

böcsön 12-ben lenne a lélekszámhoz viszonyítva, helyesen megállapítható."

Ezt a javaslatot a belsőböcsi presbiterek egészen elfogadták, a külsőböcsiek azonban, arra hivatkozva, hogy ők a néptől a teljes elszakadásra és a lelkeszlak, templom és lelkeszi javadalmi földből való kielégítésre kaptak megbízást, nem fogadták el.

Esperesünk, bíróság fentebb említett utasítása értelmében az ügyiratokat az I. tc. 18. §-a 1. bekezdése alkalmazása végett, közgyűlésünk elé terjeszti.

Közgyűlésünk, ismerve a böcsi egyházközség két része között újra és újra előálló anyagi ellentéteket: helyesnek és az egyházközség kívánatos békessége érdekében szükségesnek látja a jogviszony rendezését. Ezért a böcsi egyházközség eddigi szervezetének megváltoztatását kimondja, az E. T. I. tc. 18. §. 1. bekezdése alapján.

Az új szervezet kerete az a javaslat teljes egészében, amelyet az esperes a böcsi presbitérium elé terjesztett f. évi március 17-én, amely fentebb leközöltetett.

Ezt a határozatot közgyűlés, az egyházkerületi közgyűlés jóváhagyása elé terjeszti.

Kiküld közgyűlésünk az esperes elnöklete alatt egy öt tagu bizottságot is, amelynek kötelessége a böcsi vagyon-megosztás keresztülvitele, a szükséges intézkedések megtétele, mely eljárásáról az egyházmegye közgyűlése elé, jelentést tenni köteles. (Gr. H. I.)

29. Tárgyaltuk a bükkaranyosi egyházközség felterjesztését. Az egyházközség, ereje megfeszítésével templomtornyot épített. Az adózók állami egyenesadójuk 100%-át és a felnőtt családtagok fejenként 8 pengőt fizettek erre a célra. Ezenkívül a szekeresek 10 ingyenfuvart, a „gyalogosok“ 8 napi munkával járultak az építkezéshez. Még fizetetlen terheik vannak. Erre a célra a Magyar Országos Református Egyházi Közalapból egyszerismindenkori segílyt kérnek.

Közgyűlésünk, ismerve a bükkaranyosi egyházközség híveinek áldozatkészségét és tudva azt, hogy még harangállványt is akar készíttetni és templomát is javítani óhajtja, az E. T. 8. t.-c. 4. §-ának 1. bekezdése alapján melegen ajánlja kérvényét úgy az egyházkerület közgyűlése, mint az Egyetemes Konvent színe előtt. Felhívja azonban Bükkaranyos presbitériumát, hogy benyújtott íratait a szükséges pótlásokkal lássa el. (gr. H. I.)

30. Tárgyaltuk a tiszaszederkényi lelképásztori állás megváltandó beruházásokra vonatkozó 1936. jún. 28-i presbitéri határozatát. Eszerint a Sárospataki Lapok 1935 okt. 20-iki (42) számában foglalt 1000 P-ös megváltási összeg, — lelkészváltás esetén a jelenlegi lelképásztor, illetve utódait is megilleti az újonnan választandó

lelkész részéről, úgy, hogyha a tanyái cselédház, istálló és juhakol valamelyike nem volna meg akkor: ez leszámíttassék, ha épülne valami a lelképásztor költségén, az hozzászámíttassék.

Közgyűlésünk ezt a határozatot megerősíti.

(Gr. H. I.)

31. A noszvaji egyházközség betérjeszti iskolája építésére vonatkozó íratait és az iskola helyének vitássá vált ügyében, közgyűlésünk döntését kéri.

Közgyűlésünk megállapítja, hogy az elodázhatatlan iskolaépítkezéshez szükséges pénze az egyházközségnek a már kiutalt 9378 P 23 fill. államsegélyben és a folyó évi január 4-én a presbitérium által kivetett és f. évi január 5-én az egyházközségi közgyűlés által is elfogadott 2000 pengőben — meg van.

Közgyűlésünk, az adókivetésre vonatkozó határozatokat ezennel jóváhagyja.

Az építendő iskola helyére vonatkozólag a presbitérium 2 egymástól eltérő határozatot hozott. Úgymint f. évi július 6-án, 4 szavazattal 3 ellenében azt határozta, hogy az iskolát az özv. Lakatos Józsefné és özv. Csomós Istvánné által, erre a célra felajánlott 863 és 486 négyszögölnyi területen a község szélén építsék fel. Ezt a tervet azonban a nagy többség, sőt a presbitérium is ellenzi. A telket felajánlók pedig csak erre a célra adják a területet. Sőt ajánlatukat annyival könnyebben vissza is vonhatják, mert erről nincs okirat. Éppen ezért közgyűlésünk ezt a jogügyletet okirat nélkül jóvá nem is hagyhatja.

A presbitérium f. évi augusztus 27-én 8 szavazattal 1 ellenében már azt határozta, hogy egy tanterem a régi iskola helyére, kettő pedig a lelkészi és tanítói kert végére épüljön.

A presbitérium egyik határozatának jóváhagyását sem kérte.

Közgyűlésünk, fontos anyagi és erkölcsi okokra való tekintettel, ez utóbbi presbitériumi határozatot tekintve véglegesnek és végrehajtandónak. Ezt a határozatot tehát jóváhagyja, az építési engedélyt megadja azzal a fenntartással, hogy az építkezés helye úgy jelöltessék ki, hogy a három tanterem egy épületben nyerjen elhelyezést.

Közgyűlés felhívja az egyházközség presbitériumát, hogy a feltétlenül szükséges iskolaépítés ügyében haladék nélkül intézkedjék, mert ha az építkezés elodázása miatt a nyert államsegély visszavonatnék, úgy az ügyek vezetéséért felelős lelképásztor és gondnok felelősségének megállapításán kívül, a további elodázást előmozdító presbiterek felelősségét is megállapítja és őket is az egyházközség kárának megtérítésére, bírói ítékezés elé állítja.

A lelkészi és tanítói kertből iskolaépítésre igénybevett terület díjlevéli kárpótlása tekintetében, a vonatkozó határozatok ezen építkezéstől függetlenül terjesztendők közgyűlésünk elé.

Közgyűlésünk jelen határozatával jóváhagyott egyházközségi határozatokon kívül ebben az ügyben létrejött más presbiteri és egyházközségi közgyűlési határozatokat mind feloldja. (T. K.)

32. Horváth József tiszakeszi-i lelkipásztor beadványát tárgyaltuk. Azt kéri hogy az egyházmegye elnöksége és Andó Lajos akkori tiszakeszi-i lelkipásztor között 1926. évben kötött azon megállapodás, miszerint az Andó Lajos lelkész nyugalomba vonulása esetén a választott utód tartozik a nyugdíjazott elődjének évenként 10. métermáza rozsot fizetni, hatályon kívül helyeztessék és Horváth József a további kötelezettség alól mentessék fel.

Közgyűlésünk a folyamodót kérelmével elutasítja, mert az E. T. VI. tc. 8. pontja értelmében az egyházi előd és utód közt felmerülő anyagi vitás kérdések az egyházmegyei bíróság elé tartoznak. Esperes úr a bírói esetleges elintézéshez szükséges előíratokat szíveskedjék beszerezni. (T. K.)

33. Tárgyaltuk a mezőcsáti egyházközség presbitériumának 1935. jan. 13-án hozott határozatát, mely szerint Tóth Sándor lelkipásztor paróchiáján végzett módosítások alkalmával, Tóth Sándor 620 P. többletköltséget a sajátjából fedezett, amit részére a presbitérium 5 egymásután következő évben, kamatmentesen visszatérít.

Közgyűlésünk a határozatot megerősíti azzal, hogy az egyházközség költségvetésébe az esedékes törlesztés évről-évre vétessék föl. (T. K.)

34. Előterjesztett a lelkészegyesület következő jegyzőkönyve: „Felvétel az alsóborsodi lelkészértekezlet 1936. júl. 2-án Diósgyőrben tartott gyűlésén.

Jelen vannak: Román Ernő értekezleti elnök elnöklété alatt Kiss Albert, Szilva Sándor, dr. H. Kiss Géza, Molnár Gyula, Szakács Pál, Nádházy Bertalan, Komjáthy József, Demeter Béla, Takács Mihály, Sólyom Gyula, Szabó Dániel, Benke József, Nagy Elek, Kiss Elek, Kőrössy József, Illosvay Ferenc, Tóth Sándor, Arday László, dr. Filep Gusztáv, Pósa Péter, dr. Enyed Andor, Kovács József, Pósa Dezső, Berecz József, Sipos István, Derencsényi István, Técsy Béla, Horváth József, Kérészy István, Gyarmathy Béla, Molnár Béla, Falucskai Benjámin, 4 hitoktató lelkész és s. lelkészek.

Elmaradásukat igazolták: Farkas István püspök, Várady Pál, Vajda Sándor, Eröss Gyula, Mikola István. Simon Béla, Gombos Imre, Lakatos L. István lelkipásztorok.

Értekezlet a diósgyőri ref. templomban vette kezdetét, ahol a gyülekezettel együtt tartott istentiszteleten Tóth Sándor lelkipásztor hirdette az Igél, Ap. csel. IX. 6, 10, 17. alapján.

Istentisztelet után Román Ernő elnök megállapította a gyűlés határozatképességét, üdvözölte a közöttünk megjelent Farkas Elek abaúji esperes és Kun Zoltán gesztelyi lelkipásztort, — elnöki megnyitójában megemlékezett az elmúlt év nevezetesebb eseményeiről. Az e.-megyei közgyűlés által kötelezővé tett lelkészkarri értekezletek ott ahol megtartattak, áldásos eredményt mutattak, a lelkészek anyagi érdekeinek előmozdítása érdekében temetési biztosítás kötöttet, amelynek kötelezett tagja minden lelkész. Megemlékezett egyházkerületünk 200 éves, Kálvin Intituciójának 400 éves, Baltazár D. püspök 25 éves jubileumáról. Kegyeletes szavakkal emlékezett a tragikus életű Gergely Béla ny. lelkész és Ferencz Dánielné lelk. özvegy korai haláláról. Lelkészi karunkban változások: Nyugdíjaztattak: Mészáros Lajos átányi, Kovács Károly tiszapalkonyai, Mauritz Árpád bükkaranyosi lelkésztársaink. Megválasztott új lelkészek: Szilva Sándor átányi, Turáni Tóth Ferenc tiszapalkonyai, Mauritz Gyula Bükkaranyosra, Pósa Dezső Ládházára.

Takács Mihály felsőábrányi lelkipásztor néhai Gergely Béla volt lőrincfalusi ny. lelkészről írt emjékbeszédét olvasta fel.

II. Negyedórai szünet után a ref. iskolateremben folytatott értekezlet további megbeszélésének tárgya:

1. A kerületi néplap megindításának terve. Előadással bevezette dr. Enyedű Andor. Élénk eszmecsere után annak egyhangú megállapítása mellett, hogy ilyen tervezett kerületi néplapra nagy szükség van, lelkészértekezlet előterjesztést tesz többi kerületbeli egyházmegyékhez, állásfoglalásra kérve fel, különösen a szerkesztés s a lap adminisztrációját illető kérdésekben.

2. Az új nyugdíjintézeti törvény címen Román Ernő tartott előadást, mely alaposan átgondolt s indokolással alátámasztott tervezetét értekezlet magáévá tette s azt az ORLE-hez terjeszti fel.

3. Betegségi biztosításról Komjáthy József mutatta be igen üdvös s életrevaló tervezetét, mely már nagyobb anyagi áldozatot kívánna, de ezt az égető kérdést a megoldáshoz közelebb vinné. Javasatait értekezlet élénk eszmecsere után elfogadta s azt az ORLE-hez felterjeszteni határozta.

4. ORLE kívánságára értekezlet tudomásul veszi, hogy tagsági díj egyházmegye által szedessék be s a hátrálék 3 évre elosztva legyen fizethető.

5. Kitézött pályakérdésekre beérkezett pályamunkákról dr. H. Kiss Géza tette meg jelentését a maga és dr. Pápay István megbízott hivatalos bírálók nevében. Ref. úrvacsorai alkalomra írandó agenda volt a feladat. „Új bor, új tömlő“ jeligével beadott pályamunka a mértéket megüti, mivel azonban imádságot nem írt hozzá, így a felteteleknek teljes egészében nem tett eleget, féldíjra érdemesíttetik. Szerzője: Nagy Sándor vallásoktató lelkész.

Jövő évre kitézetik: Anyák napjára írandó egyházi beszéd és gyakorlati kérdésnek: Megírandó valamely egyházközség története.

6. Tervezet az Orsz. Ref. Szeretetszövetség tagsági díjának beszedéséről, — ORLE kérdésekről Szabó Dániel értekezett. Értekezlet a helyi viszonyoknak legjobban megfelelő módozatot ajánlja s a lelkészek tetszésére bízva, hogy az u. n. boríték rendszerrel gyűjtsenek, vagy átalányszerűen járuljanak hozzá egyházak ezen nagyjelentőségű szociális munkához. Kimondja, hogy lélekszám szerint 3 fill. hozzájárulásra köteleztessenek el egyházközségek, amit akár gyűjtés, akár más alkalmas módon lehet összehozni, mint az egyházközség minimális adományát.

7. A stóla megváltás kérdéséről Kérészy István tartott előadást. A stóla elavult szokása megérett a rendezésre. Kétféle szempont tartandó szemelött, lelki és anyagi. Ahol keresztülvihető, ajánlatos a megváltás, de határozatot hozni, törvényszerűen rendezni ezt a kérdést, a lelkészek anyagi sérelme nélkül még nem ajánlatos. Előadás ORLE-hez felterjesztetik.

8. Szendrey László lemondott értekezleti jegyző helyére Benke József választatott meg.

Tárgysorozat kimerítettvén, értekezlet Kigyóssy Sándor imádásával véget ért.

K. m. f.

Benke József
jkv. vezető "

Közgyűlésünk az egyházmegyei lelkészértekezletnek köszönetét nyilvánítja és jegyzőkönyvét a közgyűlés jegyzőkönyvében teljes egészében megőrökíti.

A közgyűlés külön is köszönetét nyilvánítja Dr. Enyedý Andornak a Kerületi Néplap megindítása érdekében tett meggyőző előadásáért, továbbá Román Ernőnek az új nyugdíjintézeti törvény címen tartott, alaposan átgondolt és indokokkal alátámasztott tervezetért, valamint Komjáthy Józsefnek a betegségi biztosításról szerkesztett üdvös és korszerű tervezetért.

A kitéüzött pályakérdésekre nézve a lelkészi és segédlelkészi kar figyelmét saját részéről is felhívja a közgyűlés.

II. Román Ernő a tegnapi lelkészértekezleten bensőségesen emlékezett meg D. Dr. Baltazár Dezsőről, az elhunyt nagy ORLE elnökről. Egyben javaslatot terjesztett elő, mely szerint 2 év alatt befizetendő 20—20 pengőt ajánlanak fel a lelképászorok a lelkészözvegyek javára kamatozó Baltazár-alapítványként. Természetesen ez az összeg csak minimum.

Lelkészértekezlet ezt a javaslatot elfogadta az egyházmegyei gondnok azon javaslatával, hogy a világiak is kéressenek fel az alapítványhoz való hozzájárulásra. Az a javaslat is elfogadtatott, hogy az egyetemes református egyház összes egyházmegyéi kerestessenek fel, hogy az alapítvány országos jellegű lenne.

Közgyűlésünk ezeket mind elfogadja s a Baltázár-alapítvány fundálását 2 év alatt fizetendő 20 pengő minimummal a lelkészekre kötelezővé teszi. (T. K.)

35. Tárgyaltuk az ónodi egyházközség előterjesztésében két adás-vételi szerződését. Az egyik szerint Dövényi Jánosnénak, Mezőnyék község 317. sz. tjkv-be 551. hrsz. alatt bejegyzett ingatlanát, 2114 négyyszögöl, 1400 aranypengőért; a másik szerint Mezőnyék község 408. sz. tjkv-be 926. hrsz. sz. alatt bejegyzett 1863 négyyszögöl ingatlanát 1050 aranypengőért eladja, azzal indokolva ezt a szándékát, hogy ezekért a szőlőföldekért legfeljebb évi 5—6 mm. búza haszonbért kapott, míg ha adósságtörlesztésre fordítja, évi 122 P 50 f kamatfizetés alól mentesül. Az ingatlanok nem alapítványjellegűek.

Közgyűlésünk, a törvényes formák közt létrejött adás-vételi szerződéseket, jóllehet ingatlaneladásokat nem szívesen engedélyez, kivételesen jóváhagyja azért, mert az ónodi egyházközséget nagy adósságok terhelik, amelyek-től más úton szabadulni nem igen tud. Felhívja az egyházközség presbitériumát, hogy a szerződésekbe foglalja bele, hogy az eladandó területekért területi szavatosságot nem vállal. (K. A.)

36. Tárgyaltuk a diósgyőri egyházközség presbitériumának f. évi szeptember 22-én hozott határozatát, mely szerint a diósgyőri járási szegényházban 10 ágyalapítványt tesz, azzal a joggal, hogy a presbitérium által ajánlott ellátatlant, a felvételre jogosított hatósági szerv a szegényházba fel fogja venni. A 10 ágyalapítvány 2000 P egyszerűsmindenkorra, a f. évi bevételekből befizettetett.

Közgyűlésünk ezt a szociális intézkedést, az ebben a tárgyban hozott presbitéri határozattal szívesen jóváhagyja. (K. A.)

37. Tárgyaltuk a diósgyőri egyházközség kérvényét, melyben még egy állandó káplánnal való, káplántartó helyül elismerését kéri. Indokai: Az egyházközség szétszórtan kerül el. Három istentiszteleti helye van. Két polgári és öt állami népiskolája messze fekszik egymástól. Négyfelé vannak leventéi, háromfelé cserkészei stb.

Közgyűlésünk a diósgyőri egyházközség fekvését jól ismeri. Tudja, hogy ugyis, mint iparitelep különös gondozást igényel. Eppen azért, mert már az egyházkerületi közgyűlés is úgy látta, hogy missziói s.-lelkészre is szüksége volna: azzal a kéressel terjeszti az egyházkerületi közgyűlés elé nevezett egyházközség kérvényét, hogy a 276/1935. számú egyetemes konventi határozat alapján méltóztatassék megállapítani, melyik egyházközségtől volna

elvonható a káplán és mint kongruás egyházközségnek, Diósgyőrnek adható 2×28-as egységgel. A kérvényt indokolt meleg pártfogással terjeszti elő. (K. A.)

38. A hevesi egyházközség betereszti jóváhagyás végett 3 magyar hold földjének folyó évi október hó 1-től 1942 október hó 1-ig terjedő időre szóló, Marosi Józseffel kötött haszonbéri szerződését.

Közgyűlésünk a szerződést jóváhagyta. (K. A.)

39. A mezőnagymihályi egyházközség betereszti a presbitérium 1936 október 4-én tartott gyűlésének jegyzőkönyvét, jelentvén, hogy Kun András f. évi szeptember 28-án, felbuzdúlva, a Püspök Ur generális vizitációja alkalmából: annak a napnak az emlékére az egyházközségnek 50 mm. búzát ajánlott fel úgy, hogy 10 évig, minden év szeptember 28-án 5 mm. búzát fog az egyházközségnek beszolgáltatni, amelynek felhasználásáról a lelkipásztor és gondnok együttesen jogosult határozni.

Közgyűlésünk ezt a szíves adományt tudomásul veszi és érte köszönetét fejezi ki. (T. S.)

40. Tárgyaltuk a tiszaszederkényi egyházközség presbitériumának 1936 június 28-án hozott határozata alapján ama felterjesztését, hogy a határban fekvő, de a Tiszántúl lévő: Kis- és Nagysúlymos, Beniczky és Dr. Melczér B.-féle tanyák, úgy a lelkigondozás, mint különösen jelenleg mintegy 14 református iskolás gondozása végett, a tiszapolgári (Tiszántúli egyházkerület, alsószabolcs-hajdúvidéki egyházmegye) református egyházközséghez csatoltassanak át.

Közgyűlésünk a névszerinti szavazással hozott presbitéri határozatot, mely az I. tc. 74. §-ának k) pontjára van alapozva, jóváhagyja, annál az indoknál fogva, hogy nevezett szórványoknak a Tiszántúlról való gondozása könnyebb és célravezetőbb, mint a Tiszáninnenről. Az I. tc. 76. § a) pontja alapján az egyházkerületi közgyűlés elé terjeszti fel. Megjegyzí azonban közgyűlésünk, hogy a végleges rendezés a polgári egyházközség presbitériuma, az illetékes egyházmegye és egyházkerület közgyűlésének határozata után léphet életbe. (N. B.)

41. Tárgyaltuk a mezőcsáti egyházközség négy példányban beteresztett adás-vételi szerződését. E szerint a járási faiskola céljaira, a mezőcsáti járás főszolgabírósa által bérelt temetői földön épített kertészlakást a főszolgabírósaától 300 pengő vételárért, temetői csőszház céljaira megvette éz ehhez jóváhagyást kér.

Közgyűlésünk, mivel a szükséges névszerinti szavazást igazoló jegyzőkönyvek nincsenek felterjesztve, fel-

hatalmazza az egyházmegye elnökségét, hogy a törvény-szerű határozatok beérkezése után, a szerződést jóváhagyási záradékkal lássa el. (gr. H. I.)

42. Tárgyaltuk a miskolci református egyházközség 6 drb. f. évi augusztus hó 31-én és 1 drb. folyó évi július hó 30-án kötött földhaszonbérleti szerződéseit.

Közgyűlésünk a szerződéseket jóváhagyja. (N. B.)

43. Mult évi közgyűlésünk 33. sz. határozatára való hivatkozással bejelenti esperes, hogy a nh. Tóth Vince tiszavalki alapítványa ügyében sikerült az egyházközség és az elhunyt alapítványtevők között egységet létrehozni. Az örökösök az eredeti 25 q búzát már be is fizették, az egyházközség pedig a kamatokat nem követeli.

Tudomásul szolgál. (N. B.)

44. Olvastuk a mezőkeresztesi egyházközség presbitériumának 1936 okt. 8-án tartott, jóváhagyás végett felterjesztett gyűlési határozatát. Eszerint a presbitérium Farkas István püspök úr f. év szeptember 29-én tartott generális vizitációjának emlékezetére adakozásból búza-alapítványt tesz. Az alapítvány neve: „Főtiszteletű és Méltóságos Farkas István templomfenntartási búza-alapítványa.“ Az alapítvány 52 q és 35 kg. búza. Ennek az alapítványtőkének érintetlenül kell maradnia. Kamatos-kamataiból a mezőkeresztesi református templomot kell jókarban tartani, esetleg új templom építésére szolgál.

Közgyűlésünk a négy példányban felterjesztett alapítólevelet az I. tc. 77. § c. pontja alapján jóváhagyja, de felhívja az egyházközség presbitériumát, hogy az I. tc. 70. § alapján névszerinti szavazással hozott presbiteri határozatot terjesszen be. (N. B.)

45. Özv. Gaál Ferencné, a poroszlói lelkipásztor özvegye, kéri kegyeleti esztendejének a szerzettjog alapján való megállapítását.

Közgyűlésünk kegyeleti esztendejét a kérelmezőnek kérése szerint megállapítja. (N. B.)

46. Olvastatott az időszakitanács megalakításáról szóló jelentés. Az új időszakitanács, a következőképpen alakult meg:

I-ső tanács. Pósa Péter esperes és Bátor Bottlik István egyházmegyei gondnok elnöklete mellett: Dr. Enyedő Andor, Szabó József lelkészi és dr. Kérészy Barna világi tanácsbírák. Póttagok: Csorba György, Bay Bertalan, Szakács Pál tanácsbírák. Ügyész: dr. Tolnay Ferenc.

II-ik tanács. Pósa Péter esperes, báró Bottlik István egyházmegyei gondnok elnöklete mellett: Román Ernő lelkészi, Zsóry La-

jos, Lukács Béla világi tanácsbírák. Póttagok: Kérészy István lelkészi, Takács Mihály lelkészi és dr. Kérészy Barna világi tanácsbírák. Ügyész: dr. Dienes István.

Jegyző mindkét tanácsban: Nádházy Bertalan főjegyző.

Egyházmegyei közgyűlés az időszakai tanács megalkulását tudomásul veszi. (N. B.)

47. Szendrey István Orjó-vezetőltkár ismertette az Orjó-biztosítás előnyeit.

Közgyűlésünk megköszöni az ismertetést és az egyházközségek figyelmébe ajánlja ennek az ügynek további felkarolását. (N. B.)

48. Az egyházkerületi közgyűlésre elnökségünk mellé kiküldettek:

Szakács Pál, Kérészy István, Várady Pál lelkészi rendes; Szabó József és Takács Mihály póttagok; Bay Bertalan, Zsóry Lajos, Dr. gróf Haller István világi rendes és Kun András, Tóth Kálmán póttagok. (N. B.)

49. A jövő évi egyházmegyei közgyűlés helyéül megállapított: Miskolc. (N. B.)

50. Az egyházlátogatókat közgyűlésünk így küldötte ki:

Esperes helyett a mezőkeresztesi járásba: Nádházy Bertalan főjegyző. Az egri járásba: Román Ernő. Az emődibe: Takács Mihály. A miskolciba: Szakács Pál. A mezőcsátiba: Szabó József. Az ónodiba: Kérészy István. A tiszamentibe: Várady Pál. A hevesibe: Tóth Sándor. (N. B.)

51. Ennek a jegyzőkönyvnek hitelesítésére, a Miskolcon és környékén lakó, alkalmilag együtt található alkotótagok, megbízást nyertek. (N. B.)

52. Közgyűlésünk minden tárgysorozati ügyet letárgyalt. Esperesünkkel imádkoztunk és elénekeltük a CXXXV. zs. 1-ső versét.

Közgyűlésünket az esperes 13 óra 45 perckor bezárta. (N. B.)

Ezt a jegyzőkönyvet hitelesítjük:

Báró Bottlik István
egyházmegyei gondnok

Pósa Péter
esperes

Nádházy Bertalan
egyházmegyei főjegyző

JEGYZET: 1. Hogy az egyes számokat kik adták elő és kik jegyezték, nevük kezdőbetűi tüntetik fel. 2. Egyes ügydarabok a jegyzőkönyvben — takarékoság okából — rövidítve jelennek meg. Az esperesi irattárban teljes szövegükben feltalálhatók.

II.

Az alsóborsodi református egyházmegye, 1936 június 5-én, Miskolcon tartott egyházmegyei tanácsának

j e g y z ő k ö n y v e.

1. sz. Éneklés, bibliaolvasás és imádkozás után számbavettük a tanács megjelent tagjait. Távolmaradásukat kimentették: dr. Enyedy Andor, dr. H. Kiss Géza, dr. Kovács Kálmán, dr. Kosztolányi Zoltán.

2. sz. Jelen voltak: Pósa Péter esperes és — kis ideig — Zsóry Lajos, majd br. Bottlik István egyh. m. gondnok elnöklete alatt Román Ernő, Szabó József, Tóth Sándor, Csorba György, Lukács Béla, Kun András, Nádházy Bertalan tanácsstagok. Előadó és jegyzőkönyvvezető: Nádházy Bertalan.

3. sz. Esperesünk megállapítja, hogy az egyházmegyei tanács törvényesen megalakult és az ülést megnyitja.

4. sz. Olvastuk az egyházmegyei Számvevőszék mai napon tartott ülésének következő jegyzőkönyvét.

„Az alsóborsodi református egyházmegye számvevőszékének jegyzőkönyve. Felvettük Miskolcon, 1936. évi június hó 5-én.

Jelen vannak: Pósa Péter esperes, Kiss Albert, Komjáthy József, Szabó József (számvevők), Kun András, Nádházy Bertalan (jegyző). Várady Pál kimentette magát. Jelen van Román Ernő e. m. pénztáros.

1. Pósa Péter üdvözlí a megjelent tagokat és felkéri a Számvizsgáló Bizottságot először, az egyházmegye közpénztárának megvizsgálására.

I.

Bizottság az em. közpénztár 1935. évi naplóit, ellennyugtáit és nyugtáit tételről-tételre átvizsgálva és ellenjegyezve megállapítja, hogy 1935. évi december 31-én a pénztár állapota a következő:

Bevétel	28960 P 70 f.
Kiadás	22767 „ 02 “
<hr/>	
Maradvány	6193 P 68 f.
	azaz Hatezeregyszázkilencvenhárom P 68 f.

Határozat. Bizottság, a vizsgálat alapján, Román Ernő em. pénztárosnak, az 1935. évi számadásokra vonatkozólag, a szokásos óvások fenntartása mellett, a felmentvényt megadja, szolgálataiért köszönetet mond és a számadást az egyházkerületi Számvevőszék elé terjeszti.

Bizottság megvizsgálta a Baldácsy-alap számadásait és megállapította, hogy a

Bevétel	690 P 00 f.
Kiadás	690 P 00 f.
<hr/>	
Maradvány	— —

Bizottság, pénztárosnak a felmentvényt ennél a számadásnál is megadta és az e. ker. Számvevőszék elé terjeszti.

Bizottság megvizsgálta az 1935. évi közalapí pénzkezelést, megállapítván, hogy a

Bevétel	4128 P 28 f.
Kiadás	4128 P 28 f.

Be nem fizetett hátrálék 13111 P 48 f.

Bizottság ezt a számadást is elfogadva, felterjeszti az e. ker. Számvevőszék elé.

Bizottság megvizsgálta a Lelkészi Nyugdíjintézet számadásait, megállapítván, hogy

Bevétel	7266 P 38 f.
Kiadás	7266 P 38 f.

Be nem fizetett hátrálék 14172 P 60 f.

Bizottság elfogadva e. ker. Számv.-szék elé terjeszti.

Román Ernő bemutatta az 1936. évi költségvetést. Bizottság tételről-tételre megvizsgálván, megállapítja, hogy az egyházmegye költségelőirányzatának végösszege a következő:

Fedezet:	6758 P 50 f.
Szükséglet:	6758 P 50 f.

Maradvány vagy hiány — P — f

Bizottság elfogadván, e. ker. Számvevőszék elé terjeszti.

II.

Bizottság az egyházmegyei számvevőszék jelentése alapján vizsgálat tárgyává tette az egyházmegye összes egyházközségeinek 1936. évi költségelőirányzatát és 1935. évi gondnoki számadásait.

Bizottság az egyházközségek költségelőirányzatát kivétel nélkül elfogadja és jóváhagyja.

Mivel azonban egyes egyházak előirányzatai és az eredmény között indokolatlan nagy eltérések vannak, az egyházközségek jólfelfogott anyagi érdeke szempontjából, a következő javaslatot terjeszti Bizottság az Egyházmegyei Tanács elé, hogy az határozati erőre emeltessék:

„Az E. T. VII. tc. 22 § 3. bekezdése kimondja, hogy a költségvetés kereteit mindig csak kivételesen indokolt esetekben és csak a presbitérium határozata és az esperes engedélye alapján lehet átlépni. A törvénynek ezt a rendelkezését be kell tartani. Elrendeli ezért az Egyházmegyei Tanács, hogy az Egyházközségek költségvetéseikbe, a szigorúan szükséges kiadásaiakon kívül, más kiadásokat ne vegyenek fel. Hogy mik ezek a kiadások, azt az E. T. VII. tc. 23. § foglalja magában. (Normál költségvetés.)

Azok az egyházközségek, melyeknek adósságai vannak, a megállapított tisztviselői fizetések és az egyházközség egyéb alkalmazottainak, a felsőbb hatóságok által jóvá-

hagyott, a törvény és szabályrendeletek által előírt és kötelező díjai összegénél, ezen a címen költségvetésükbe újabb tételeket fel nem vehetnek, csak új állás szervezése esetén. Ha az ilyen egyházközségek az évi rendes költségvetéstől eltérő kiadásokat akarnának vállalni: erről az E. T. VII. tc. 14. § alapján pótköltségvetést kell készíteni és azt jóváhagyás végett az egyházmegyei közgyűlés, illetve az egyházmegyei számvevőszékhez kell felterjeszteni. Ilyen természetű ügyeknél, jóváhagyás nélkül, az egyházközség pénztára kifizetést nem teljesíthet. Ha valamely adós egyházközségben, a költségvetés szükséglet rovatának kifizetése után, a fedezet rovat bevételeiből pénztári maradvány mutatkozik, azt mindenkor az adósságtörlesztésre kell fordítani. Ezeknek a szabályoknak be nem tartása fegyelmi vétséget képez."

Bizottság az egyházközségek 1935. évi számadásait kivétel nélkül elfogadja és jóváhagyja a következő megjegyzésekkel: Ároktőnek sok adóssága van rendezetlenül. Az egyházközség az anyagi ügyeket nagyobb körültekintéssel intézze. Mivel szükségleteit fedezni nem tudja érvényes adókulcsa mellett, saját javára utasíttassék, hogy az E. T. VII. tc. 31. §-a szerint járjon el, ha nem tenné, úgy egy év eltelte után az egyházmegyei közgyűlés alkalmazná vele szemben ezt a hivatkozott paragrafust. Miskolc zárszámadása összeállításánál a vonatkozó szabályokat pontosabban tartsa be. Egerlövőnek 659 P 20 f-t kitevő alapján indokolt elköltését Bizottság jóváhagyni javasolja. Egercsehi számadását felelősség mellett küldje be. A sok zavar elkerülése végett kéressék fel az egyházkerületi pénztári hivatal, hogy az egyes egyházközségeknek részletes kimutatást adjon azokról az összegekről, amelyeket az egyházmegye pénztára javára von le az adósegélyből. Egyházmegyei számvevők részletes utasításait vezessék rá az egyházközségek számadásaira.

Ezekután esperes Számvevőszék ülését bezárta és a jegyzőkönyvet aláírtuk.

Kmf.

Román Ernő
em. pénztáros.

Nádházy Bertalan
jegyző.

Pósa Péter
esperes.

Egyházmegyei tanács a bemutatott és felolvasott jegyzőkönyvet tételről-tételre megismeri és ezzel kapcsolatban a következő határozatokat hozza:

a) Román Ernő egyházmegyei pénztáros közpénztári, Baldácsy-alapi és közalapi, 1935. évről szóló számadásait, elfogadja. Részére, a szokásos óvások fenntartása mellett a felmentvényt megadja, megköszönvén szíves szolgálatait. A számadásokat az egyházkerületi Számvevőszék elé felterjeszti.

b) Az egyházmegye 1936. évi költségvetését elfogadja és egyházkerületi Számvevőszék elé felterjeszti.

c) Jóváhagyja az egyházközségek 1936. évi költség-előirányzatait és 1935. évi gondnoki számadásait.

d) Elfogadja és határozati erőre emeli a Számvevőszéknek, az E. T. VII. tc. 22. §. alapján előterjesztett, költségvetés készítésre és kiadások teljesítésére vonatkozó javaslatát.

e) Az egyes egyházközségek múlt évi zárszámadásaira vonatkozó megjegyzéseit elfogadván, azokat a saját határozatává teszi.

5. sz. Olvastuk Erdélyi Béla és Dezső ládházai egyháztagok párbér kivetés ellen, f. évi március hó 14-én, az esperesi hivatalhoz intézett beadványukat.

Egyházmegyei tanács, az E. T. VII. tc. 9. §. alapján mert idejében nem történt felszólalás, a beadványt elutasítja.

6. sz. Tárgyaltuk az átányi egyházközségi gondnok — Baráth György — 1935. évről szóló, panasz tárgyává tett gondnoki számadási ügyét.

Egyházmegyei tanács, hivatkozással az I. tc. 42. §. g) pontjára, valamint az I. tc. 74. §. o) pontjára, a következőket állapítja meg: Nevezett egyh. községi gondnok számadását törvényesen elkészítette és a presbitériumhoz megvizsgálás végett beadta; a presbitérium a számadást megvizsgálta és jóváhagyta, felterjesztette az egyházmegyei felülvizsgálat alá. Felkéri egyházmegyei tanács esperesurat, hogy amikor az egyházmegyei számadás felülvizsgálása is megtörtént, ennek eredményéről szíveskedjék panaszolókat értesíteni, azzal a figyelmeztetéssel, hogy ha panaszukat törvényesen bizonyítani tudják és azért a bíróság előtt minden irányban úgy az erkölcsi, mint az anyagi felelősséget vállalják, akkor tegyék meg előterjesztésüket az egyházmegyei bírósághoz. (N. B.)

7. sz. Olvastuk a tiszavalki presbitérium múlt év augusztus hó 4-én tartott gyűlésének jegyzőkönyvét, mely szerint presbitérium hozzájárult ahhoz, hogy Szondy Lajos lekipásztor egy 400 pengős tengerigórét, mint beruházási tárgyat úgy építtetett a saját költségén, hogyha 1936 december 31-ig ott szolgálna mint lekipásztor, úgy a göré, akkori állapotában ingyen megy át, mint beruházási tárgy a parókhialis leltárba; ha előbb történnék lekipásztorváltás, úgy 1936 január 1-től számítva évi 20 pengő kopási érték levonásával

a jogutód köteles Szondy Lajosnál vagy örököséinél aranypengő értékben készpénzben megváltani.

Egyházmegyei tanács fenti presbiteri határozatot megerősíti.

8. sz. A diósgyőri iskolaszék jelenti, hogy Komjáthy Ilona okleveles tanítónőt 1935/36. iskolai évre — a növendékek 209 számára tekintettel — kiegészítőül alkalmazta.

Jóváhagyólag tudomásul szolgál.

9. sz. Olvastuk az egerlövői egyházközség egyházi énekkarának megerősítés végett két példányban beterjesztett alapszabályát.

Egyházmegyei tanács az I. tc. 13. §. 2. bekezdése alapján az alapszabályokat jóváhagyja.

10. sz. Olvastuk Lípcey Péter egri kir. közjegyzőnek egyházmegyei tanácsbíróságáról való lemondólevelét.

Egyházmegyei tanács az I. tc. 114. §. 6. bekezdése alapján a lemondást közgyűlés elé terjeszti.

11. sz. Olvastuk dr. Kovács Kálmán levelét, melyben egyházmegyei ügyészi tisztségéről lemond.

Az egyházmegyei tanács az E. T. 1. tc. 114. §. 6. bekezdése alapján, az egyházmegyei közgyűlés elé terjeszti, elfogadás végett. Az ügyészi teendőik helyettesi ellátására dr. Tolnay Ferenc miskolci ügyvédet kéri fel ideiglenesen. Egyben javasolja az egyházmegyei közgyűlésnek, hogy a felszaporodott ügyészi teendőik ellátására, két ügyészi állást szervezzen.

12. sz. Bejelentette esperes, hogy gr. Haller József, aki hosszú időn át volt egyházmegyei tanácsbíránk, az Urban elhunyt s így tisztsége megüresedett.

Egyházmegyei tanács, közgyűlésünk elé terjeszti a világi tanácsbírói tisztség megüresedését.

13. sz. Olvastuk a mezőnagymihályi presbitérium és egyházközségi közgyűlés adókulcs meghatározására vonatkozó, törvényesen létrejött határozatait.

Egyházmegyei tanács az 1. tc. 77. §. a) pontja és a VII. tc. 2. §. 4. bekezdése alapján, az adókulcsot megerősíti s felhívja presbitériumot, hogy lehetőleg vétesse egyházi adóit együtteskezelésbe.

14. sz. Olvastuk Orosz Béla mezőcsáti és Nagy Károly mezőkeresztesi tanítók folyó évi július elsején végbemenő álláscserejére vonatkozó iratokat és az egyházmegye elnökségének jóváhagyó határozatát.

Tudomásul szolgál. Isten kegyelme legyen munkájukon.

15. sz. Olvastuk vitéz Litkey György miskolci tanító levelét, amelyben bejelenti, hogy az Országos Vitézi Szék „az átlagot messze felülmúló, érdemes, önzetlen kimagasló tevékenységéért” „Dicsérő oklevéllel” jutalmazta meg.

Egyházmegyei tanács szívesen és örömmel tudomásul vette. (N. B.)

16. sz. Tárgyaltuk a bükkaranyosi lelkipásztori és kántortanítói díjlevél módosítást.

Egyházmegyei tanács az iratokat a presbitériumnak visszaadja azzal, hogy az 1. tc. 70. §. szerint úgy a presbitérium, mint a közgyűlés határozatainál ilyen esetben a szavazók nevét jegyzőkönyvbe kell foglalni. Ilyen jegyzőkönyvi kivonatokat kell betérjeszteni. Be kell továbbá terjeszteni a régi lelkészi és kántortanítói díjlevelet s az új díjleveleket 4—4 példányban.

17. sz. Tárgyaltuk a tiszavalki presbitérium előterjesztése alapján a Tóth Vince és felesége féle búzaalapítvány ügyét.

Egyházmegyei tanács úgy határozott, hogy egyfelől kiadja az iratokat egyházmegyei ügyészhelyettesnek, annak megállapítása végett, hogy jogilag milyen mennyiségű alapítványi búza követelhető nevezett alapítványtevő hagyatékából? — másfelől felkéri esperesünket, hogy a jogi vélemény alapján, tárgyaljon az örökösökkel és ha lehetséges, létesítsen igazságos megállapodást az egyház-köztség és az örökösök között.

18. sz. Tárgyaltuk a hejőszalontai lelkipásztor által betérjesztett 1934 március 1-én, 1934 szeptember 9-én és 1935 március 12-én kötött haszonbéri szerződéseket, valamint 1935 május 1-én és 1936 március 9-én kötött feles haszonbéri szerződéseket.

Jóváhagytuk.

19. sz. Kun András bejelentette, hogy közgyűlésünk 19/1935. sz. intézkedése szerint, az erre megkért járási főszolgabíróval együtt, Kisgyőrben sikeresen járt el megbízatásában.

Egyházmegyei tanács felkéri esperesünket, hogy az iratok alapján, az eljárás eredményéről közgyűlésünk elé tegyen jelentést.

20. sz. Tárgyaltuk a martintelepi egyházközség presbitériumának 1935 szept. 16-án, valamint közgyűlésének szept. 29-én hozott határozatát. E határozatok az egyházi közteherviselést újrendszerű adókulcs szerint állapítják meg 1936 január 1-től kezdődőleg. Ez új adókulcs szerint az egyházi adó a kinevezett alkalmazottak évi törzsfizetésének 1%-a és az állami egyenes adó évi 10%-a; a nem kinevezett vagyis nyugbéres alkalmazottak havi fizetésű 0.9%-át és az állami egyenes adó 10%-át fizetik évi egyházi adóként, vegyes házások egyházi adója a fenti egyházi adóknak a fele.

Egyházmegyei tanács az I. tc. 77. §. a) pontja alapján ezt az adókulcsot jóváhagyja azzal, hogy az I. tc. 70. §. alapján szükséges jegyzőkönyveket, amelyekben a szavazók nevei is fel vannak jegyezve, az esperesi hivatalhoz presbitérium 8 nap alatt terjessze be.

21. sz. Tárgyaltuk a Martin-telepi egyházközség adócsökkentési segély iránti kérvényét.

Egyházmegyei tanács meleg pártolással terjeszti a Martin-telepi egyházközség adócsökkentési segély kérését és iratait az egyházkerületi közgyűlés elé. Felhívja azonban előbb az egyházközség presbitériumát, összes iratainak visszaadása mellett, hogy a VII. tc. 28. §. kívánalma szerint a még hiányzó okiratokat csatolja és terjessze fel az esperesi hivatalhoz.

22. sz. Több tárgy nem volt. Énekeltünk, imádkoztunk. Báró Bottlik István megköszönte a tanács tagjainak szíves közreműködését, az előadónak szolgálatát és 13 órakor az ülést bezárta.

Kmft.

Báró Bottlik István
világi elnök, em. gondnok.

Pósa Péter
esperes.

Nádházy Bertalan
főjegyző.

Hitelesítjük:

Csorba György

Román Ernő.

III.

Bírósági ügyek.

I. B. Az időszaki bíróság 1936. március 9-én, Eötvös Ferenc tiszaszederkényi lelképásztorrá való választása ellen Sz. Oláh József és trsai által benyújtott panaszt *ítéletben* elutasította és 125 P. 52 f. eljárási költségben panaszosokat elmarasztalta.

II. B. Az időszaki bíróság júl. 8-án a poroszlói egyházközség felterjesztésére, Jakab Imre tanítói lakása ügyében, *végzésileg* elutasította a presbitérium felterjesztését.

III. B. Az időszaki bíróság az ároktői egyházközségben március 29-én lefolyt gondnok és presbiterválasztás törvényszerűségét *ítéletben* kimondotta és panaszosokat — Szőke József és társait — 70 P eljárási költség megfizetésére kötelezte.

IV. B. A rendes bíróság okt. 14-én 24 miskolci adóügyi panaszt tárgyalta le.

V. B. Rendes bíróság Seres István tiszaozlári adóügyi fellebbezésének *ítéletben* helyt adott és 50%-os egyházi adóteher viselésére kötelezte a folyó évre.

Betűrendes tárgymutató:

lXvi. sz.

Lapsz.

21. Ároktői adókulcs	34
17. Belmissziói jelentés	29—32
52. Bezárás	45
13. Bíróság (időszaki) határozatairól jelentés	28
14. Bírósági ülés ideje	28
28. Böcs szervezete	36
23. Bükkaranyosi díjlevelek	34
29. Bükkaranyos segélykérése	37
36. Diósgyőri ágyalapítvány	42
37. Diósgyőri második káplán	42
48. Egyházközségi kiküldöttek	45
50. Egyházlátogatók	45
5. Esperesi jelentés	7—19
45. Gaál Ferencné kérése	44
4. Gondnoki megnyitó	4—7
38. Hevesi földbérleti szerződés	43
19. Hejőkürt átcsatolása	33
51. Hitelesítés	45
32. Horváth József beadványa	39
46. Időszaki-bíróság	44
Jelenlévők	3
2. Jelenlévők számbavétele	4
46. Jegyzőkönyv hitelesítése	45
25. Kisgyőri tanítói lakásügy	35
10. Kiss Albert lemondása	20
22. Kistokaji bérleti szerződések	34
10/b. Kovács Kálmán lemondása	20
27. Kovács Dániel javaslatai	35
49. Községi ülés helye	45
34. Lelkészszegeztési jkv.	39
6. Lelkipásztori beerősítések	19
9. Lipcsey Péter lemondása	20
1—3. Megnyitás	4
41. Mezőcsát adás-vétele	43
26. Mezőcsát, lelkészek személyi pótléka	35
33. Mezőcsát, paróchia-alakítás díja	39
44. Mezőkeresztesi alapítvány díja	44
20. Mezőkeresztesi-állomás átcsatolása	33
39. Mezőnagymihály, Kun András adománya	43
42. Miskolc, földhaszonbérleti szerződések	44
31. Noszvajai isk. építés	38
11. Nyugdíjintézeti törvény életbeléptetése	20
35. Ónodi földeladás	42
47. Orjó-titkár ismertetése	45
15. Segédlelkészek beosztása	28
8. Tanítók, államsegélyesek eskütétele	19

7. Tanítónáltozások	19
12. Tanügyi jelentés	21—28
18. Theológusok segélyezése	33
24. Tiszapalkonyai lelkészi kaszáló ügye	34
16. Tiszaoszlári lelkészártnák	29
30. Tiszaszederkényi lelkipásztori beruházás	37
40. Tiszaszederkényi tanyák átcsatolása	43

II.

Az egyházmegyei tanács tárgymutatója.

6. Átányi gondnok ügye	49
22. Bezárás	52
16. Bükkaranyosi díjlevelek	51
8. Diósgyőri kiségitő-tanítónő	50
9. Egerlővői énekkar alapszabályai	50
5. Erdélyi B és D. ládházai adófellebbezők	49
12. Gróf Haller József halála	50
18. Hejőszalontai haszonbéri szerződések	51
2. Jelenvoltak	46
19. Kisgyőr ügyei	51
11. Dr. Kovács K. ügyész lemondása	50
10. Lipcsey Péter lemondása	50
15. v. Litkey György kitüntetése	51
21. Martintelep adócsökkentési-segély kérvénye	52
20. Martintelepi adókulcs	52
3. Megnyitás	46
13. Mezőnagy Mihályi adókulcs	50
13. Orosz B. és Nagy K. tanítók cseréje	51
7. Tiszavalk, göré-beruházás	49
17. Tiszavalk, Tóth Vince-alapítvány	51
1. Számbavétel	46
4. Számvevőszék jegyzőkönyve	46

III.

Bírósági ügyek.

III. B. Ároktői gondnok és presb. választás	53
IV. B. Miskolci adóügyek	53
II. B. Poroszlói tanítói lakásügy	53
V. B. Tiszaoszlári adóügy	53
I. B. Tiszaszederkényi lelkipásztorvlasztás	53

